

Condeierul diasporei

APARE SUB EGIDA

UNIUNII
ZIARIŞTILOR PROFESIONIŞTI
DIN ROMÂNIA

ANUL VII NR.30 Iunie 2025

revistă de cultură şi atitudine
cu apariţie trimestrială

ISSN 2709-1406 ISSN – L 2709-1406

În acest număr :

Daniela Gumann - 3
Mihaela CD – 8
Lidia Popa – 12
George Dimitriu – 14
Dan Toma Dulciu – 16
Liliana Popa - 19
Daniel Onaca - 20
Antonela Stoica – 22
Simona Prilogan - 23
Pr. Ionel Rusu – 26
Smaranda Kafka - 28
Doina Harnagea – 32
Iosif Roca – 33
Mioara Ardieleanu – 37
Nicolae Nicoară Horia – 39
Floare R. Candea – 41
Mihaela Cristescu -44
Liliana Moldovan – 46
Carina A. Baba – 49
Mihai Merticaru -51
Dana Opriță - 52
Johnny Ciatloș Deak -56
Angela Burtea - 58

Contact:
http://scriitoriromaniaustria.ro/
Email: contact.asra2018@gmail.com
Facebook:
asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/
Telefon: 004369910423466 sau
0040770430525

Condeierul diasporei

REVISTA
Asociației Scriitorilor Români din Austria
Anul VII, Nr.30
Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu
Senior editor: Gheorghe Stroia

Redactori:
Prof. **Florica Ranta Cândea**
Prof. Univ.Dr. **Anton ILICA**
conf.univ.dr.**Cătălin Negoiță**
col(r)dr.ing.**Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor:
ing. **Constantin Gumann**
Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)
Bristena Georgiana Mantu – poetă (Anglia)

📌 *Notă editorială*

În numele libertății absolute de exprimare – principiu pe care îl respectăm și îl susținem fără rezerve – precizăm că fiecare autor care semnează un articol în revista Condeierul Diasporei își asumă în mod direct conținutul ideilor, opiniilor și afirmațiilor exprimate.Responsabilitatea juridică privind corectitudinea și veridicitatea informațiilor publicate revine exclusiv autorilor care semnează materialele, conform prevederilor legale în vigoare.

Gânduri pentru iunie

1 iunie, Ziua Internațională a Copilului, a revenit cu o viteză amețitoare, într-o lume în care copilăria se comprima între ecrane, grabă și responsabilități care n-ar trebui să fie acolo. Luna iunie vine întotdeauna cu o promisiune de soare și vacanță, dar și cu un soi de melancolie dulce-amară pentru cei care mai cred în copilărie. Iar în mijlocul acestui tablou, undeva între grătare, spectacole școlare și sesiuni de examene, se mai strecoară, aproape timid, **Eminescu**. Da, el. Eternul. Poetul național.

Deschidem iunie într-o **lume literară tot mai fragmentată**, în care poezia, proza și eseul și-au pierdut fastul și au căpătat contururi fluide, aproape efemere. Astăzi, literatura trăiește printre noi, dar parcă într-o formă camuflată, uneori pierdută printre story-uri de Instagram sau printre postări de blog care vor mai mult să vândă decât să spună.

Și totuși, ceva se mișcă. Se scrie. Se publică. Se citește, poate nu cum ne-am dori noi, cei crescuți cu biblioteca bunicii sub ochi, dar se citește. Tinerii scriu, în felul lor, iar uneori chiar și părinții redescoperă jurnalul intim sau poezia ca formă de supraviețuire emoțională într-o societate tot mai rece. **Literatura n-a murit. Doar că nu mai poartă cămașă albă și cravată neagră. Poartă hanorac și căști în urechi.**

Paradoxal sau nu, iunie este și luna în care îl comemorăm pe **Mihai Eminescu**. O ironie poetică, poate, că tocmai în luna copilăriei celebrăm omul care a visat cel mai profund visul românesc. Și mă întreb, cu onestitate, **câți dintre copiii de azi mai știu cine e Eminescu**? Câți dintre părinții lor ar putea recita două versuri fără ajutorul Google-ului?

Mai organizăm serbări, punem coronițe de flori în fața busturilor din parcuri, postăm o strofă pe Facebook și bifăm evenimentul. Dar adevărata întrebare e: **le mai transmitem copiilor dragostea pentru poezie, pentru limba română, pentru reflecție?** Sau e totul o formalitate fără fond, un exercițiu anual de imagine?

Copiii nu sunt doar niște ființe care trebuie crescute, educate, hrănite și îmbrăcate. Sunt **oglinda societății**. O societate care azi e grăbită, polarizată, isterizată de media și uită uneori de ce contează cu adevărat.

Părinții de azi sunt prinși între rate și deadline-uri, între ședințe pe Zoom și notificări pe WhatsApp. Își iubesc copiii, dar nu mai au timp să le fie **prezenți cu adevărat**. Uneori le oferă totul – tablete, cursuri, haine scumpe – dar le refuză esențialul: timp, empatie, ascultare.

Pe de altă parte, **școala** pare tot mai ruptă de copil. Deși există inițiative frumoase, profesori dedicați și mici miracole educaționale, în ansamblu, sistemul rămâne blocat într-un trecut rigid. Se învață mult, dar se înțelege puțin. Se notează, dar nu se formează. Se cere performanță, dar fără susținere reală, fără empatie.

Copiii sunt tot mai triști, tot mai singuri, tot mai obosiți. Unii fac atacuri de panică la 10 ani. Alții suferă în tăcere și nu vorbesc cu nimeni despre ce simt. Pentru că învățământul nostru n-a învățat încă să-i vadă **ca oameni, nu doar ca note**.

Ne place să spunem că „copiii sunt viitorul”. E o replică bună de discurs festiv. Dar **ce facem pentru ei, concret, zi de zi?** Îi protejăm? Îi inspirăm? Le dăm modele? Sau îi intoxicăm cu scandaluri televizate, cu reclame mincinoase și cu bătălii politice toxice?

Cultura noastră populară e plină de stereotipuri despre copilărie. De la „bătaia e ruptă din rai” până la „lasă că știu eu mai bine”, adultul român încă luptă cu propriile traume și le perpetuează fără să vrea.

Ziua Copilului nu este doar despre prichindei cu baloane și mascote care dansează în parc. Este și despre **copilul din noi**, cel pe care l-am uitat de prea multă vreme. Cel care visa, citea povești și se bucura de lucruri simple. Poate că o formă de igienă emoțională ar fi să ne reîntoarcem, măcar din când în când, la acest copil interior. Să-l întrebăm: *Ce-ți mai dorești? Ce-ți lipsește? Mai crezi în magie?*

Revista noastră se adresează celor din diaspora, și nu pot să nu amintesc **copiii românilor plecați în străinătate**. Ei trăiesc între două limbi, două culturi, două identități. Mulți dintre ei nu vorbesc limba română perfect, dar știu ce înseamnă dorul. Știu ce înseamnă absența unui bunic rămas acasă, poveștile despre România spuse la cină, mirosul de cozonac făcut „ca la mama”.

Acești copii trebuie ajutați să nu piardă contactul cu rădăcinile lor. Nu doar prin școli de weekend sau cărți de gramatică, ci prin **povești, filme, poezie, artă**. Prin iubire necondiționată față de origini.

Dacă ar trăi azi, **Eminescu n-ar fi trending pe Twitter**. Ar fi probabil ignorat sau batjocorit. Dar poezia lui ar vibra la fel. Ar fi tot despre ideal, despre frumusețe, despre timp care se duce și nu se mai întoarce. Ar privi cu melancolie lumea asta „modernă” și poate ar scrie o elegie pentru copilăria pierdută printre emoji-uri și notificări.

Nu putem schimba lumea dintr-un singur articol. Dar putem, fiecare, să facem ceva mic și important: **să ne reamintim ce înseamnă copilăria adevărată**. Să scriem, să vorbim, să ascultăm. Să nu mai spunem doar „la mulți ani” pe 1 iunie, ci să ne întrebăm: *Ce fel de lume le lăsăm?*

Dar hai să ne gândim așa, cu ochii închiși: dacă ar exista o **hartă invizibilă a copilăriei**, unde s-ar afla copilul tău? Ar fi pe un nor de joacă, cu gura murdară de înghețată și mâinile pline de cretă colorată? Sau l-ai găsi singur, într-un colț al camerei, cu ochii pironiți în ecran, în căutarea unei emoții pe care nu știe s-o numească?

Copiii noștri nu ne cer averi, ci **prezență**. Nu ne imploră să fim perfecți, ci doar să fim acolo, lângă ei, când le cade sufletul în genunchi. În loc de un discurs despre educație, poate că ar trebui să le oferim o poveste spusă la gura sobei, chiar dacă soba e acum un calorifer și vocea noastră vine de la celălalt capăt al telefonului.

Într-o lume ideală, școala ar mirosi a creion proaspăt ascuțit și a entuziasm. Ar fi locul unde copiii învață să se iubească pe ei înșiși, nu doar să rezolve ecuații. Ar fi o **grădină de caractere**, nu o fabrică de diplome. Dar azi, prea des, îi trimitem pe copii în săli reci, cu pereți goi, unde creativitatea e pusă la colț și întrebările curioase sunt ignorate în favoarea lecției "care trebuie predată".

E ca și cum le-am cere fluturilor să stea nemișcați pentru poză, și-apoi ne mirăm că nu mai zboară.

A fi părinte azi e ca și cum ai construi o casă într-o furtună. N-ai planuri clare, ți se schimbă regulile din mers și, cel mai adesea, nu ai timp nici să respiri, darămite să visezi. Și totuși, cu mâinile pline de oboseală, construim... o lume. Una în care copiii noștri să se simtă în siguranță.

Dar ce fel de lume le ridicăm? E una în care pot crește în liniște, cu rădăcini puternice și aripi mari? Sau una în care trăiesc printre ruine de visuri abandonate, învățând să se adapteze prea devreme la frigul din oameni?

Poate că ar trebui să punem un semn mare, roșu, în calendar: **"Nu uita să fii copil azi"**. Să învățăm de la ei – de la sinceritatea lor, de la felul în care se bucură de o bulă de săpun ca și cum ar fi o planetă în miniatură.

Să nu uităm că **Eminescu însuși a fost un copil visător**, un băiat de provincie care își scria inima în versuri, învățând limba stelelor înainte de limba pădurilor. Dacă n-ar fi avut libertatea să viseze, poate n-am fi avut astăzi „Luceafărul". Nici „Somnoroase păsărele". Nici întrebarea care încă ne zguduie: *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie?*

Iunie miroase a iarbă cosită, a coronițe de flori, a caiete lăsate pe ultima pagină. Miroase a Eminescu recitat stângaci de un copil într-o sală de festivitate, cu voce tremurândă și ochi mari. Miroase a speranță. Iunie e o lună paradoxală: a poeziei și a copilăriei. A solemnului și a jucăușului. Ne vorbește despre Eminescu și despre copii. Despre trecut și viitor. Și poate că tocmai de aceea merită să ne oprim un pic din alergat și să ne uităm în jur. La copii. La noi. La lume. Să citim o poezie. Să scriem o scrisoare. Să îmbrățișăm mai des.

Poate că n-avem toate răspunsurile, dar avem încă întrebările potrivite. Și poate că de la ele trebuie să pornim: *Cum ne putem întoarce la esență? Cum putem lăsa în urma noastră copii care știu să iubească? Să simtă? Să creeze?*

Dragi cititori din diaspora, voi care v-ați purtat copilăria în valize, printre avioane și scrisori, voi știți cel mai bine cât de fragil e firul care ne leagă de rădăcini. Nu lăsați să se rupă. Dați-le copiilor voștri poveștile voastre, versurile românești, mirosul de plăcintă și de poezie. Dați-le dreptul să viseze românește, chiar dacă trăiesc în altă limbă.

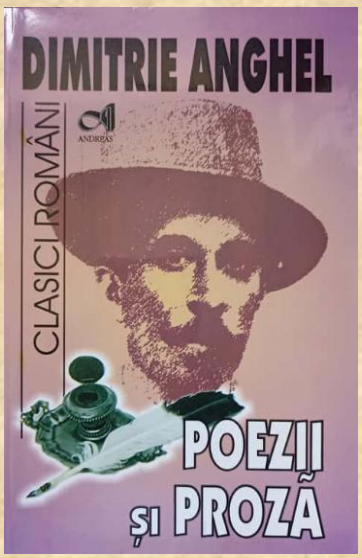
Pentru că, în fond, **literatura și copilăria au ceva în comun**: ambele sunt locuri unde încă mai e posibil miracole, iar **copilul de azi e adultul de mâine** și dacă ne purtăm cu grijă cu el, poate, într-o zi, va scrie și el un editorial în care va spune: *Am fost iubit. Am fost ascultat. Am fost lăsat să fiu copil.*

Și ce alt dar mai mare putem lăsa noi în urma noastră?

Daniela Gumann

Duminica - Dimitrie Anghel

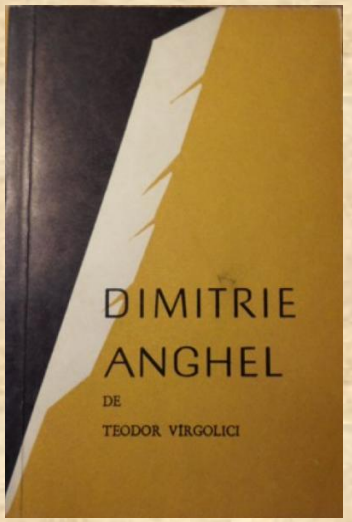

Cum te-așteptam odată Duminică Prea-Sfîntă
Și cît îmi pari acuma de tristă și pustie…
Salonu-i gol, și-n umbră doar samovarul cîntă
Asemeni unui popă ce-ngîn-o leturghie.

Era cu toate-aceste așa de multă lume,
Veneau tenori celebri, și doamne diletante,
Poeți sermani, și fete ce între două glume
S-extaziau mirate : "Ah ! ce frumos andante !"

Tindea amoru-n umbră șiretele lui curse,
Și cînd vorbeau de stele, de sori, de tot înaltul,
Eu mă plimbam cu gîndul în carul Marei Urse,
Doar voi găsi un astru nespeculat de-un altul.

Cuvinte fără noimă urcau, dar, orice vorbe
Din gura ta căzute, mi se păreau divine,
Puteau să cînte-n pace și harpe și teorbe,
Căci n-auzeam nimica, de te-ascultam pe tine.

Și-acum e gol salonul, e gol, și-n umbra casei
Stau vastele fotolii și lung prind să se mire :
Pe unde-o fi azi pasul micuț al prea frumoasei,
Ce tot venea statornic ca să-și găsească-un mire?

Oglinzile-și arată cu jale infinitul
Și nu mai vine nimeni… zadarnic stai la geamuri,
— "Ce-ai căutat în lume, o, tu ! mult liniștitul
Poet, credeai că-i lesne să scrii epitalamuri ?"

Ce-am căutat, v-aș spune, ce-am căutat eu — dară
Mi-e frică, căci în umbră, supremă ironie,
În neagra umbră, pianul cu dinții scoși afară
Rînjește ca un monstru ce-ar vrea să mă sfîșie.

Arhitectura lirică a iubirii în ''NEUITATELE IUBIRI''

NEUITATELE IUBIRI de MIRCEA DORIN ISTRATE

recenzie de Mihaela CD

"Ce e pentru inima noastră o lume fără iubire? E ca o lanternă fără lumină" –
(Johann Wolfgang von Goethe)

În universul poeziei românești contemporane, puțini autori au reușit să păstreze cu aceeași noblețe și vigoare estetico-afectivă flacăra unei poezii de factură clasică, dar totodată profund umană, vie, emoționantă, cu rezonanțe ample în sufletul cititorului. Mircea Dorin Istrate, o adevărată somitate în peisajul literar românesc, revine în atenția cititorilor cu un nou volum antologic **NEUITATELE IUBIRI**, care adună în paginile sale o selecție lirică de o remarcabilă coerență tematică, muzicalitate și delicatețe stilistică.

Publicat în anul 2025 la editura Tipomur din Târgu Mureș volumul antologic **NEUITATELE IUBIRI** vine să ne amintească de eleganța și puterea iubirii adevărate, dincolo de timp și spațiu. Acest volum nu este doar o culegere de poezii de dragoste, ci și un itinerariu afectiv, o cronică a iubirilor ce nu au fost îngropate în uitare, ci păstrate cu sfințenie în sanctuarul memoriei lirice.

Mircea Dorin Istrate este o personalitate marcantă a literaturii române contemporane, fiind recunoscut pentru lirica sa tradiționalistă, ancorată în valorile și trăirile autentice ale spațiului românesc, publicând zeci de cărți personale de autor, participând la nenumărate antologii și publicând în zeci de reviste, opera sa a fost cunoscută și apreciată de cele mai înalte foruri literare fiind recompensat cu numeroase diplome, premii, medalii și distincții literare.

Într-o epocă în care efemerul pare să fi contaminat inclusiv fibrele cele mai intime ale vieții afective, volumul **NEUITATELE IUBIRI** al poetului Mircea Dorin Istrate se impune ca un gest de recuperare lirică a unui spațiu uitat, acela al iubirii trăite cu plenitudine, în taina sufletului și în răbdarea amintirii. Poezia acestui volum este o poezie a memoriei afective, a nostalgiei tandre și a conștiinței că timpul, oricât de necruțător ar fi, nu poate șterge urmele unei iubiri trăite cu adevărat. De la primele versuri și până la ultimele, cititorul este invitat să pătrundă într-un tărâm al trăirii plenare, unde iubirea nu este doar sentiment, ci destin, har, suferință și izbăvire deopotrivă. '' *Aşa mereu rămână în inimile noastre/Îmbietoarea vrajă din vremi ce încă-s vii,/Cu ea urca-vom tainic cărările spre astre/Să veşnicim în raiul, eternelor iubiri.''*(Măr văratic, Mircea Dorin Istrate)

Titlul, **NEUITATELE IUBIRI** are o rezonanță de ecou etern ce funcționează ca o cheie ce deschide bolta întregii construcții poetice. Ne aflăm în fața unui altar al trăirilor esențiale, al momentelor care au fost poate aparent banale în ordinea lumii, dar cu valoare de eternitate în

arhitectura interioară a eului liric, trimițând atât la fidelitatea sufletului care nu renunță la ceea ce a iubit cu adevărat, cât și la ideea de memorial poetic, în care iubirile se transfigurează în versuri și astfel își asigură nemurirea. Iubirile din acest volum nu sunt doar experiențe trecute, ci entități vii, care supraviețuiesc în memorie, în vers și în conștiință, purtându-și cu demnitate condiția de „neuitate". Poetul devine astfel arhivarul sensibil al timpului afectiv, al clipelor care, deși au trecut, își păstrează puritatea și intensitatea prin actul artistic. *''Să vii iubită-n umbra nopţii,/Să ne iubim pe-ndestulat,/Afară-ţi lasă-n faţa porţii/ Ruşinea ludului păcat.''* (În umbra nopții, Mircea Dorin Istrate)

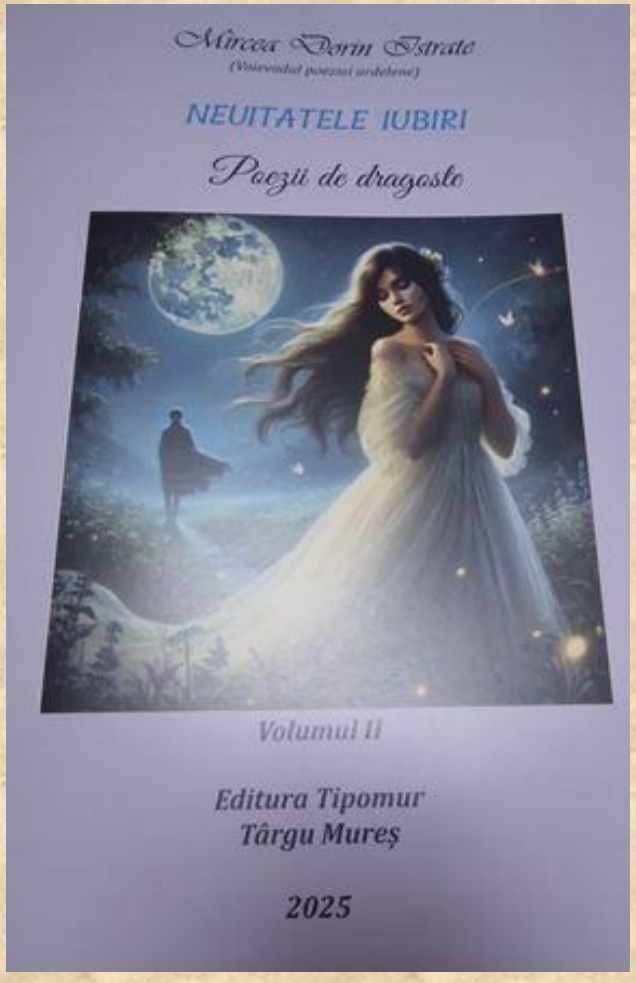
Volumul **NEUITATELE IUBIRI** al poetului Mircea Dorin Istrate reprezintă o incursiune profundă în universul iubirii, al trecerii timpului și al amintirilor, teme fundamentale ce definesc condiția umană. Poezia sa, un tezaur de rimă și armonie, reflectă o sensibilitate aparte față de temele iubirii și ale timpului, explorând complexitatea sentimentelor umane și efemeritatea existenței. *''Când nopţi sub bolte înstelate/Ardeam în focuri de divin,/Şi-n jurăminte preacurate/Croiam speranţe şi destin''*(A fost cândva, odată, Mircea Dorin Istrate)

Un aspect definitoriu al acestei antologii îl constituie muzicalitatea absolut fascinantă și desăvârșită a poeziilor. Acest fapt tot mai rar întâlnit, este cu atât mai mult apreciat cu cât trăim într-o epocă în care poezia liberă domină. Distinsul poet Mircea Dorin Istrate alege, cu suverană încredere în meșteșugul poetic și în tradiție, forma clasică a poeziei cu rimă și ritm, redescoperind forța incantatorie a versului meticulos alcătuit, în care fiecare cuvânt pare să fi fost ales cu grijă, nu doar pentru sensul său, ci și pentru vibrația și sunetul pe care îl poartă. Această formă nu este aleasă întâmplător. Rima devine ecoul inimii, ritmul e respirația sentimentului, iar structura prozodică a poeziilor reflectă echilibrul interior al unei iubiri profunde, trăite în armonie. Poetul construiește, poem cu poem, un veritabil templu liric al iubirii, în care fiecare strofă este o coloană, fiecare metaforă e o frescă, fiecare tăcere e o rugă. *''Azi, citind scrisoarea din cel timp de miere/Vin spre tine vremuri în văpăi trăite,/Ţi se-ascund în minte, suflet în durere,/Că nimic acuma, nu-i ca mai 'nainte.''*(Uitatele scrisori, Mircea Dorin Istrate)

Distinsul poet Mircea Dorin Istrate abordează tema iubirii cu o sinceritate dezarmantă, evidențiind atât frumusețea, cât și durerea pe care aceasta o poate aduce. Iubirea este prezentată ca o forță vitală, capabilă să ofere sens și profunzime vieții, dar și ca o sursă de melancolie atunci când devine doar o amintire. Această dualitate este esențială în înțelegerea poeziei sale, unde iubirea nu este idealizată, ci prezentată în toată complexitatea ei. *''Şoapte nerostite, plânset şi durere,/Nopţile-n păcate, ruguri de iubire,/Toate-au fost odată fagure de miere,/Tainã-n gând să-mi steie, sfântă amintire.''* (Toate-au fost odată,Mircea Dorin Istrate)

Trecerea timpului este o altă temă centrală în creația sa. Poetul meditează asupra efemerității vieții și asupra modului în care timpul modelează experiențele și amintirile noastre. Această reflecție asupra timpului este adesea însoțită de o nostalgie profundă, o dorință de a păstra vii momentele prețioase ale trecutului. În poeziile sale, timpul este un companion nevăzut al iubirii, care ne însoțește discret, dar ireversibil. Timpul nu este, în poezia lui Mircea Dorin Istrate, doar un element contextual, ci o prezență care modelează, adâncește și uneori chiar purifică trăirea amoroasă. Poemele sunt, astfel, expresia unei duble tensiuni: între clipă și durată, între intensitatea momentului și reverberațiile sale în memorie. Din această tensiune se naște poezia, în forma ei pură și meditativă, căci iubirea adevărată, așa cum ne sugerează poetul, nu se măsoară doar în flăcările începutului, ci și

în candelele aprinse ale rememorării. *''Cărarea şerpuită şi toamna cu cocori/S-or tot lungi o vreme, noi, veşnic trecători/Ne-om rândui cu toţii în pururea uitare,/În ţintirim sub cruce, acol', pe Coasta Mare''*(Cărarea întomnată, Mircea Dorin Istrate)

Amintirile joacă, de asemenea, un rol crucial în poezia sa. Ele sunt prezentate ca punți între trecut și prezent, ca elemente care ne definesc identitatea și ne oferă continuitate. Prin rememorarea experiențelor trecute, poetul reușește să redea intensitatea emoțiilor trăite, subliniind importanța memoriei în păstrarea esenței umane. ''*Nu pierdeţi clipa, ziua, noaptea, că nu se-ntoarc nicicând 'napoi,/Rămâne doar o amintire, ce veşnic o purtăm cu noi,/Să ne-nfioare clipa vieţii, când ne-amintim de ea ca-n vis,/Şi-n taina gândului ne facă, cuibar de dulce paradis.''* (Mai rupe-o strună, lăutare, Mircea Dorin Istrate)

Stilul poetic al lui Mircea Dorin Istrate este caracterizat de o limbă bogată și expresivă, îmbinând armonios elemente tradiționale cu o abordare personală și introspectivă. Versurile sale sunt adesea încărcate de imagini sugestive și simboluri care amplifică impactul emoțional al poeziilor. Această combinație de profunzime tematică și măiestrie stilistică conferă poeziei sale o autenticitate și o rezonanță aparte. *''Iubiri mereu s-or naşte ca stele călătoare/Şi încă pe atâtea s-or sting-n neştiut,/Rămân pe cerul vieţii puţine lucitoare,/Să ardă cum îmi ars-au, atunci, la început.''*(Cândva, Mircea Dorin Istrate)

Mircea Dorin Istrate nu este un poet al sentimentului facil, ci un cultivator al reflecției asupra iubirii ca mod de ființare în lume. În viziunea sa, iubirea nu este doar un accident al inimii, ci o axă verticală care structurează timpul existenței. Din această perspectivă, fiecare poezie din volum este activată afectiv de tăcerea clipelor de după acel timp. Limbajul său, de o simplitate atent rafinată, amintește de marile modele ale liricii românești, dar refuză patetismul, preferând sobrietatea unei sincerități transfigurate artistic.

În același timp, volumul de față propune o viziune profund umană asupra iubirii: iubirea ca destin, ca dor, ca absență, dar și ca promisiune. Nu lipsesc din versurile lui Mircea Dorin Istrate tristețea, regretul, pierderea, dar ele nu sunt tratate ca forme ale înfrângerii, ci mai degrabă ca etape ale unei maturizări sufletești. Poetul nu plânge iubirile pierdute, ci le omagiază, le reînvie în cuvânt, le dă un sens și le recunoaște rolul formator în construcția sinelui.'' *De-ai să-mi vii iubito, cum veneai*

odată/ Să-mi stârneşti dorinţe ca să mă-nfiori,/ Mincinoasa lume am lăsa-o baltă/Şi un câmp ne-am face, miruit cu flori.''(Nu-i păcat, Mircea Dorin Istrate)

Este de remarcat și discreția stilistică a poetului, care evită excesele retorice și preferă subtilitatea metaforei, muzicalitatea lină, aproape șoptită, a versului. Această reținere stilistică sporește forța emoțională a textului, făcându-l să rezoneze cu autenticitate. Iubirea, în acest volum, nu este un spectacol, ci o taină împărtășită, o intimitate oferită cu respect cititorului. *''Rămasă-mi eşti icoană mereu de închinat,/Ce-mi reînvii trecutul înfiorând simţirea,/Te-oi ţine-n gândul vieţii ferită de păcat,/Că-n lăcrimă sfinţit-ai de-apururi amintirea.''*(Chip frumos, Mircea Dorin Istrate)

Iubirea, în poezia lui Mircea Dorin Istrate, nu este efemeră. Ea devine, odată trecută prin focul timpului, esență, poveste purificată, adevăr al inimii care nu se dizolvă în uitare. Autorul ne oferă o viziune romantică, dar nu iluzorie, asupra iubirii. Nu întâlnim aici doar idealizări diafane, ci și momente de melancolie, de dor, de tăcere grea, însă toate acestea nu sunt prezentate cu lamentație, ci cu nobila asumare a suferinței care înnobilează. Este vorba despre o iubire trăită deplin, uneori pierdută, alteori regăsită în vers, dar întotdeauna transfigurată în frumos. *,'Eu te vreau, cum nu vrea nimeni să te aibă pe pământ,/Necinstită, mincinoasă, înnegrită-n al tău gând,/Tare inimă de piatră, rece suflet, fără milă,/Păcătoasă-n toate celea, rea, urâtă, o ruină./Iară eu, îndrăgostitul, să te fac cu-a mea iubire/Frumuseţe de poveste, bunătate, fericire,/Caldă ca o zi de vară, dulce ca o pară coaptă,/Gura, miere de cuvinte îndulcită-n caldă şoaptă.''*(Eu te vreau, Mircea Dorin Istrate)

Lectura acestei cărți oferă o experiență magică și unică ce transcende planul estetic. Este o călătorie interioară, o oglindire în vers a propriei noastre memorii afective. Ne recunoaștem în versurile lui Mircea Dorin Istrate nu doar prin conținutul trăirilor, ci prin autenticitatea cu care ele sunt rostite. Poetul nu își propune să impresioneze, ci să comunice; el nu scrie ca să epateze, ci ca să mărturisească. Fiecare poezie este o confesiune stilizată, o filă de jurnal sufletesc, în care intimitatea este înnobilată prin cuvânt. ''*Miresmele mă-ncântă-mbătătoare,/Iar vântu-aduce şoapte-n mângâiat,/Tu vii plutind iubito pe cărare /Să mă îmbii cu dulcele-ţi păcat.''* (S-a înierbat cărarea, Mircea Dorin Istrate)

Mircea Dorin Istrate se înscrie așadar, prin acest volum, în galeria poeților care nu abandonează esența lirismului, aceea de a transforma trăirea în artă, emoția în formă, tăcerea în vers. Este un poet al memoriei și al nobleței inimii, un cronicar al iubirii care a trecut prin timp, dar nu a dispărut, ci s-a sedimentat adânc în suflet, precum aurul în stâncă.*''Şi-ai să-mi trimiţi în gând o sărutare,/Pe-o aripă de simţ dumnezeiesc,/Eu încă am să-ţi spun, ca la plecare,/Te voi iubi iubito, cât trăiesc.''* (Cărări cu amintiri, Mircea Dorin Istrate)

Volumul **NEUITATELE IUBIRI** este, în fond, un testament poetic al unei iubiri durabile, o scriere care contrazice ideea că sentimentele sunt perisabile. Această carte vine ca un act de rezistență lirică în această lume care uită ușor, care consumă repede și iubește superficial, fiind în același timp o reală pledoarie pentru adâncime, pentru fidelitate, pentru rememorare. Este un volum care reînvață sufletul să simtă și cuvântul să rostească iubirea în formele ei cele mai pure. '' *Vieţi la rând de fi-vom doi îndrăgostiţi/Ce se ard în chinul veşnicei iubiri,/Vom fi plini de doruri, patimi, şi dorinţi,/Doi amaní ai sortii, întru nemuriri.''* (Neuitatele iubiri, Mircea Dorin Istrate)

În paginile acestei antologii nu se simte doar măiestria extraordinara a unui poet consacrat, ci și demnitatea unei vieți trăite poetic. Cititorul nu va găsi doar rime și versuri frumos așezate, ci o lume

întreagă, cu parfum de demult, cu amintiri vibrante, cu emoții vii jucăușe și nepieritoare. ''*Când vei pleca în zorii zilei,/Îţi număr paşii care-i faci,/Tu-ai să mă laşi la mâna milei/Şi cu-a mea soartă să mă-mpaci.''*(În gând îți număr pașii care Mircea Dorin Istrate)

Asemenea unui grădinar care își cultivă cu grijă florile inimii, Mircea Dorin Istrate ne oferă, prin această carte, buchetul cel mai rar, iubirile care nu au murit, ci s-au transformat în poezie. Prin **NEUITATELE IUBIRI** Mircea Dorin Istrate își afirmă, o dată în plus, vocația incontestabilă de poet al inimii profunde, al sincerității delicate și al memoriei care sfințește, o voce inconfundabilă, o conștiință poetică echilibrată, profund ancorată în valorile tradiției și ale umanismului clasic, dar totodată deschisă către nuanțele subtilității afective specifice sensibilității moderne.

Prin rigoarea versului său, prin eleganța construcției stilistice și prin constanța tematică, Mircea Dorin Istrate a devenit, un reper al poeziei românești cu rimă și ritm în secolul XXI. Într-o epocă în care aceste elemente sunt adesea abandonate în favoarea unei lirici eliptice și eliberate de constrângeri formale, poetul rămâne fidel unei estetici a armoniei, a proporției și a muzicii interioare, amintind de marea poezie clasică, dar infuzând-o cu vibrația trăirii contemporane.''*Încetinească-mi pasul pe cărare/Să-l potrivesc cu-al tău din vremi trecute/Și-așa ne prindă clipa de visare/În desfătarea zilelor pierdute,/Și-a tainelor de nimenea știute''* (Simt c-a trecut pe-aici… Mircea Dorin Istrate)

Desăvârșit poet al iubirii, al patriei, al sacrului și al memoriei, Mircea Dorin Istrate reușește să articuleze, prin fiecare volum al său, o etică a cuvântului, în care poezia nu este doar expresie, ci și mărturisire, nu doar ornament, ci revelație. Astfel, Mircea Dorin Istrate ocupă astăzi, fără echivoc, un loc de onoare în ierarhia poeților români contemporani, fiind recunoscut nu doar pentru valoarea operei sale, ci și pentru contribuția constantă la păstrarea unui ideal poetic clasic, înalt, uman și durabil. Este un poet care scrie pentru suflet și pentru adevărul cald și universal al iubirii, iar acest adevăr, în poezia sa, rămâne viu, prin cuvânt, prin ritm, prin frumusețea veșnică a simplității rafinate.

Volumul antologic **NEUITATELE IUBIRI**, este o sinteză diamantină a creației sale sentimental-erotice și vine să confirme nu doar o dimensiune tematică predilectă a autorului, ci și expertiza și maturitatea unei viziuni asupra lumii, asupra trecerii vieții și asupra felului în care poezia poate salva ceea ce viața pierde. Este o antologie a sinelui afectiv, dar și un act de cultura profundă, un model ce exprimă cum poate fi poezia în același timp emoționantă, nobilă, elevată și accesibilă, fără a face niciun compromis estetic. Cartea sa este un itinerar liric prin spațiul invizibil al sentimentelor care ne definesc, o carte care se citește cu rouă de lacrimă în colțul ochiului, cu sufletul deschis și cu inima pregătită să revină, măcar pentru o clipă, în locurile din noi unde iubirea nu a murit, ci a devenit cântec.

Adevărata poezie nu trece, ci rămâne, la fel ca iubirea autentică. **NEUITATELE IUBIRI** este o astfel de poezie, o dovadă că versul mai poate emoționa, răscoli, vindeca. Și mai ales ne poate învăța că ceea ce iubim cu adevărat nu se pierde niciodată. O dată ce ai invitat iubirea adevărată în inima ta ea va trăi acolo veșnic fără să plătească chirie…*"Vino să trăiești în inima mea. N-o să-ți cer chirie"* (Samuel Lover)

Felicitări binemeritate autorului!

Mihaela CD – Montreal, Canada

Lidia Popa - Versuri

Mendacium at tempora

Au mințit, pur și simplu, așa
cum din uitare
au șters cu buretele ca pe o
tablă oarecare
formulele algoritmului "at
tempora" - dorința.

Fiecare centimetru parcurs
prin rețea
absorbind extensiile de vase capilare ca pe
o intenție de anulare a creației universale.

Reportofonul era de vină în acea duminică,
apoi formula aceea de scuză ambiguă
ca o justificare de a se simți inadecvați.

Sigur Cioran ar fi izbucnit în râs întorcând
celălalt obraz indiferenței cu arta celui
ce nu se supune legilor omenești.

Și Călinescu ar fi spus că sunt grămătici
de doi bani, ținuți în lesă de propriul egoism
patriarhal, de încoronați fără jilț, cu aere regale.

Ai lăsat capul în jos plănuind alte zboruri,
dincolo de nori zboară doar vulturii
și Pasărea Phoenix cu aripi neatinse de cenușă.

Știu că au pierdut și dau ocol Ateneului
cu subînțelese, catedra nu e rezervată
decât pe o perioadă limitată numită viață.

Ca un ucenic ai învățat bine lecția de zbor
și vrei nu vrei timpul de zbor alocat
te-a făcut să depășești crisparea începătorilor.

Sus aerul e rarefiat, iar corbii
mor scoțându-și ochii cu bulbi
și artere direct din creierele efemere.

Șiruri, șiruri de lebede ori păsări colibri
nasc și umplu golul lăsat în loc.
Măiastră pasăre de foc renaște în zori.

Măști neliniștite

Sub lumini, Carnavalul strălucește,
Măștile dansează cu pasiune jucăușă,
Dar în interiorul sufletului, tăcerea invocă,
O mare calmă care pecetluiește inima.

Afară e o petrecere, înăuntru e închisoare,
Bucuria forțează chipul să zâmbească,
Dar sufletul este un pământ fără râs,
Căutând lumină în frenezia oarbă.

Râsete goale, tristețe voalată,
Un suflet care caută libertate,
Cine nu poate scăpa de măști.

Dar inima nu este condamnată să rămână pe mare,
Pentru că pacea va veni mai devreme sau mai târziu,
Și Carnavalul ar putea dispărea în mare.

Mă izolez

Mă izolez cu Platon, Aristotel și Seneca,
între gândurile profunde și înțelepciunea străveche.
În tăcerea scrierilor lor, îmi găsesc liniștea,
un refugiu de idei, o mare de măreție.

Mă izolez între pagini, unde timpul dispare,
unde mintea se extinde și sufletul înflorește.
Între dialoguri și tratate, caut răspunsuri,
după cuvintele înțelepților, duhul meu tânjește.

Cu Platon călătoresc în lumea ideilor,

cu Aristotel descopăr natura și căile ei,
cu Seneca reflectez asupra vieții și morții,
fiecare gând este o rază, o lumină care strălucește puternic.

Mă izolez, dar nu sunt niciodată singur,
în gândurile lor găsesc un ecou, un zbor.
Între filozofie și înțelepciune, mintea mea se odihnește,
o insulă de liniște, o liniște tăcută.

Ne vedem printre stele!
(Celor care pleacă)

Uneori ne întâlnim cu poeții noștri prea târziu.
Când vor pleca, vor rămâne doar zidurile,
Descriem un alt zbor, o emoție
Trecătoare, ca constanta sufletului lor.

Citesc cu umilință din templul sufletului,
Mă aplec într-o tăcere continuă.
Nu știam cum au făcut
Să le cânte în cuvinte deriva ambiguă zilnică.

Cuvintele lor rezonează, etern și sincer,
pe măsură ce timpul trece și viața se folosește mai departe.
Amintirea unei adevărate inspirații rămâne,
care acum, încet, se aprinde printre stele.

Astfel îi salutăm pe cei care au putut să vadă
dincolo de orizont, dincolo de bariere.
În constanța sufletelor lor rare,
găsim refugiu, confort, un loc de iubit.

La revedere printre stele, poeți ai inimii,
care au dat lumii lumină și căldură.
În firmament străluciți acum, veșnic,
cuvintele voastre, comori atemporale, în zilele noastre moderne.

Ultima Promisiune

Iubirea mea dragă, hai să îmbătrânim împreună,
ca două frunze în îmbrățișarea toamnei,
înfruntând vântul care ne sculptează
ridurile timpului și mintea care scapă.

Ne temem de dispariția zâmbetelor noastre,
frumusețea care alunecă, puterea care se schimbă,
și totuși, în inimile noastre ele trăiesc veșnic:
zilele de aur, amintirile gravate.

Să ne prețuim zilele noastre de ieri,
ca niște bijuterii prețioase în cufărul de comori al inimii,
un fir de continuitate într-o mare de schimbare,
o ancoră în fluxul etern.

O ultimă promisiune, iubirea mea,
închide recipientul răului, lasă flacăra să ardă,
când greutatea declinului devine insuportabilă,
un act de curaj, o alegere a demnității.

Epicur șoptește noaptea
că moartea este sfârșitul durerii,
iar noi, conștienți de caracterul finit al nostru,
alegem să trăim, să iubim, să oprim timpul.

În această tensiune între nemurire și mortalitate,
Găsim frumusețea în viață și în relații,
fiecare clipă, fiecare relație adevărată,
o comoară de păzit, un destin de îmbrățișat.

O, dulce iubire, hai să îmbătrânim împreună,
cu conștientizarea sfârșitului,
și promisiunea de a trăi pe deplin,
în fiecare zi, fiecare sărut, fiecare poveste până la sfârșit.

Lidia Popa – Roma, Italia

La saună

George Dimitriu

Gicu era student în anul III și tocmai ce se transferase la altă secție, așa că își căuta noii colegi, pe care nu apucase încă să-i cunoască. Asta pentru că nu-și revenise din euforia generată de vestea aprobării transferului, știut fiind faptul că astfel de solicitări erau îndeobște respinse. Abia după ceva timp a aflat că fusese folosit drept paravan, pentru a se masca transferul fiului rectorului! *Cine nu și-ar dori să ajungă la Cazane și Turbine, o secție lejeră, care nici nu se poate compara cu temuta T.C.M.?* se întreba el, în timp ce străbătea culoarele, conform indicațiilor din mereu complicatul orar studențesc. La un moment dat, zărește o sală cu ușa deschisă, ușă ce sprijinea o fătucă pirpirie, cu față negricioasă, ornată cu o pereche de ochi spălăciți.

– Ești de la Cazane? o întreabă, cu speranță.

– Da – vine un răspuns gîjâit, ca al unui fochist ce tocmai ieșise din tură.

– Se vede, nu se poate abține Gicu.

Sosește imediat un cor de râsete, căci se strânseseră deja câțiva curioși. Așa și-a cunoscut Gicu noii colegi, dar mai ales șefa de grupă. S-a împrietenit repede cu ei și imediat a fost invitat la o petrecere – *bairam*, cum se numea pe atunci. Acolo, fața smeadă a mustăciosului a cunoscut-o pe Ionela, o duduie cu ochi negri și buze proeminente, voluptuase, deloc secretoase.

După câteva întâlniri soldate cu plimbări prin Grădina Publică, mustăciosul cu ochi cercetători i-a declarat că trebuie să se cunoască mai bine și a invitat-o în *weekend*-ul ce urma la o escapadă muntoasă. La Sinaia. Nasul proeminent al tinerei a consimțit, așa că peste câteva zile se cazau la un hotel din stațiunea montană. Dimineața ce a urmat au pornit către Furnica, spre a vizita împrejurimile Peleșului, căci Ionela nu era pasionată de interioare. Drumul a fost solicitant atât la dus, unde aveau de urcat un deal longeviv, cât și la întors, căci trebuiau să-și folosească din plin frânele. Cum vesela duduie avea oarecșce îngrijorări legate de propria greutate și erau asudați, a glăsuit, folosind o voce zglobie, dar fermă:

– Auzi, nu vrei să mergem la saună? Intră în prețul camerei.

– Știu eu? N-am mai fost niciodată!

– Nici eu. Hai, Tuțu! adaugă șatena cu glas tânguitor, căci da, îi găsise deja un nume de alint: prescurtarea de la tătuțu.

Gicu nu putu rezista melismelor fetei și consimți.

După ce-a instruit-o pe Ionela în privința adoptării atitudinii potrivite – care să trădeze siguranță –, mustăciosul și-a luat partenera de „toartă” și s-a îndreptat către camera responsabilului cu sauna.

– Vrem și noi să facem saună, declamă Gicu pe un ton hotărât, fără pic de tremur.

– Bine, luați o găleată de aci, o umpleți cu apă de la robinetul de colo, apoi... Știți ce aveți de făcut, nu?
– Bineînțeles! întărește studentul cu voce dură și își remorchează partenera în așa fel încât să dispară amândoi cât mai repede din câmpul vizual al responsabilului.
– Auzi, Tuțu, nu era mai bine dacă întrebam cum se face?
– Păi ce, vrei să creadă ăla că suntem proști? Altminteri, ce fel de oameni n-au mai fost la saună până la vârsta noastră? Ne descurcăm noi, cât de complicat poate fi?
– Ai dreptate, șopti, spășită, Ionela.
Tinerii pătrund cu încredere în saună, lasă găleata cu apă jos, lângă o sobiță metalică ce purta pe creștet niște tăciuni încinși, apoi se aruncă pe podeaua lemnoasă.
– Groaznic, nici nu se poate respira – șoptește Gicu.
Șatena confirmă printr-o înclinare a capului și privește spre treptele care se lăsau învăluite de dogoare.
– Acolo sus, pe ultima treaptă, cum o fi?
– Hai să vedem, o îndeamnă mustăciosul.
Pornesc târâș, precum șerpii, însă nu ajung decât la prima treptă.
– Mă sufoc! gâjâi Gicu și făcu iute cale întoarsă, urmat de parteneră.
Se întind „la parter”, în apropierea ușii, ușă pe care o deschideau periodic, pentru a împrospăta aerul.
După un timp, pătrunde în saună un individ creț, bine legat, cu alură de fotbalist, care-i ia la rost:
– Ce faceți, băi, aici?
– Saună! Ce să facem?
– Păi, ce, așa se face saună? aruncă, indignat, crețul.
Apucă apoi găleata cu o mână vânjoasă și o răstoarnă peste tăciunii încinși care ornau soba. Încăperea se umple instantaneu cu aburi, iar „fotbalistul” se așează liniștit pe ultima treaptă, cea prietenă cu tavanul. Gicu și Ionela simt imediat o dogoare sufocantă, așa că înnoată pe uscat până la ușă, ușă pe care o deschid cu mâini ce tremurau agonizant, și țâșnesc spre libertate precum șoarecii care încercau odinioară să părăsească corabia ce urma să se scufunde.

DAN TOMA DULCIU

Cine se ascunde sub acronimul ”Vent.” ?

Ținând cont de argumentele menționate, avem câteva argumente ce ne determină să afirmăm că sub acronimul ”**Vent**” se ascunde Gr. Ventura (1839 – 1909).

Mihai Eminescu reproduce în ”*Timpul*”[1], în vara anului 1882, un articol al corespondentului din București al ”*Gazetei Generale*” din Augsburg, intitulat ”*Progresele Rusiei la Dunărea de Jos*”, din care aflăm că ”*spiritualul jurnalist Ventura”* a fost numit în toamna anului 1881 șef al unui birou de presă ce se pretindea că ”*atârnă„* (aparține) de *Ministerul de Externe* român, dar în realitate era în subordinea lui C.A. Rosetti, pe atunci Ministru de Interne. Cum acesta a plecat din guvern, s-a desființat și biroul de presă iar Ventura a fost demis, dar a rămas totuși în serviciul de mai înainte.

34 Mihai Eminescu, ” *Corespondentul din București*….”, în ”*Timpul*”, 4 iulie 1882

35 Idem, ”*Sub titlul…”*, *Timpu*l, 12 iulie 1881.

36 Mss 2264

Ministrul de externe liberal, Stătescu, îi împărtășește ambasadorului austro-ungar nemulțumirea sa cu privire la articolele antiguvernamentale care apăreau în *”L´ Indépendance Roumaine*”, criticile jurnalului amintit fiind puse pe seama sentimentelor de frustrare resimțite de redactorul Gr. Ventura, după ce a fost scos de pe lista de angajați ai Ministerului de Externe român.

Ventura trecea drept o persoană având acces în sferele înalte ale politicii externe românești și străine, de unde putea, desigur, să alimenteze atât articolele sale din jurnalul ”*L´ Indépendance Roumaine”* (titular al rubricii de comentarii știri externe), dar și pe…..ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei.

Ce motiv ar fi avut însă Grigore Ventura să îl denigreze pe Eminescu cu un aer de vădită superioritate, încât să afirme ministrului Austro-Ungar că la întâlnirile ”*Societății Carpații*” a participat și un ”*oarecare Eminesco*” ?

Probabil că, publicând și în revista lui Macedonschi, ranchiunosul Ventura s-a contaminat cu opiniile redacției acestei reviste, vis a vis de Eminescu. Sau, poate, tăioasa replică a redactorului șef al ziarului ”*Timpul*”[2], la *tragi-comica* reacție a revistei conduse de Galli și Ventura față de un articol al lui Eminescu l-a iritat pe Ventura. Părerea lui Eminescu nu este favorabilă în ceea ce-l privește pe Ventura. Într-un loc găsim o aluzie la originea etnică a jurnalistului ”*confident*” în manuscrisul cu titlul ”*Convivii lui C.A. Rosetti”*. Este vorba de cei 300 de invitați participanți la sărbătoarea a 25 de ani de existență a ziarului *”Românul*”, dintre care doar câteva nume erau neaoș românești, restul fiind de origine străină, sau obscură, printre care și Ventura[3].

Redactorul de la *L´ Indépendance Roumaine,* mai târziu și de la *Timpul,* născut la Bacău (după alte surse la Galaţi), se dovedea a fi un talentat 37

[1] Mihai Eminescu, ” *Corespondentul din București*….”, în ”*Timpul*”, 4 iulie 1882

[2] Idem, ”*Sub titlul…”*, *Timpu*l, 12 iulie 1881

[3] Mss 2264

compozitor, profesor la *Conservatorul din Bucureşti*[4], fiind cunoscut ca dramaturg, scriitor şi jurnalist.
Ioan Brezeanu, Grigore Ventura, fişă biografică. În: *Porto-Franco* 2009. , Nr. 18(164), oct. - nov. - dec. 2009, p. 53. P.G. II 1.725.
A făcut studii la Berlin, dar lucrând la un ziar de limbă franceză, limba lui Voltaire îi era la îndemână.

A avut două căsătorii: prima cu Elena Catargiu şi a doua cu Lea Vermont Grümberg – născută la Bacău sau la Moineşti, în familia profesorului Grümberg, mai târziu Vermont; acest Vermont a avut un frate, cunoscutul pictor Nicolae Vermont.
Din a doua căsătorie a lui Grigore Ventura cu Lea Vermont Grümberg, s-au născut 2 copii (un băiat, Grigore şi o fată, Mărioara).
Maria (Mărioara) Ventura, celebra actriță, cunoscută mai ales pe scenele pariziene, s-a născut în 1888 în București.
Ca jurnalist, Grigore Ventura a fost fondatorul ziarului antidinastic *"Adevărul"*, împreună cu Alexandru Beldiman, se pare fiind subvenționat de unul dintre fiii lui Al. I. Cuza. De tânăr a avut un caracter aventurist: este primul bucureștean care s-a înălțat spre cer cu un balon (iunie 1874), împreună cu inginerul francez Willemont.
I.L. Caragiale l-a *"pictat"* cu umor pe acest Rică Venturiano, criticii făcând trimitere la Grigore Ventura. N. S. Petrescu – Găină, la rândul său, i-a surprins chipul și tertipul său de personaj versatil.

Gr. Ventura

[4] Ioan Brezeanu, Grigore Ventura, fişă biografică. În: *Porto-Franco* 2009. , Nr. 18(164), oct. - nov. - dec. 2009, p. 53. P.G. II 1.725.

”Svânturat aventurier Ventura”
Caricatură semnată N. S. Petrescu - Găină

Dan Toma Dulciu – Viena, Austria

Liliana Popa - Versuri

Ordinea sufletului

Se va însera în curând
și iar mă voi adânci în stele
mi-au plecat prietenii
sfâșiați de îndoială
să caute o țară
în care așteptările
nu mai stau la coadă degeaba

Eu mai timp
noaptea își toarce jarul mocnit
veghez singurătatea din jur
mă situez în devans

Când se strică ordinea
sufletului
aduni lumina ce ți-a mi rămas
Și o păstrezi în suflet
dar obligatoriu și în ochi.
căci fiecare suflet are pașii lui
cu propriul mers
de-a lungul țărmurilor
lângă somnul mării

gânduri în gri ?
în alb și negru ?
prea multe colțuri gri
pulbere cenușie ce
biciuie pământul....
în mileniu III gândurile
sânt tot în culori
cu sau fără voia cuiva.
vor să își facă loc
într-o împărăție
unde grădinile, casele, oamenii
au o singură culoare !
Mă îndrept spre apus,
mereu spre lumină,
e nevoie ue orizonturi limpezi
să poț să respir
acum trebuie să ne grăbim
toți trei.
Lumina
își apleacă fruntea
spre cealaltă parte a
Pământului.

întâlnire

hai să ne întâlnim printre nori
nu e nevoie de bagaj
vom fi axul stelelor căzătoare
nu trebuie să te mai uiți în jos
n-ai grijă, n-o să te împiedici
uite de când vorbim
norul meu și-a schimbat forma
iar norul tău se odihnește
pe fruntea unui munte
aici gândurile nu mai pun
întrebări
și nu se mai întorc pe pământ
uitarea scrijelește piatra
piatra timpului
vom străluci în timp
în întuneric

exercițiu cu mine însămi
nu pot respira înlăuntru
mai bine afară, cu tâmplele
atinse de vânt
drumul se îngustează
mărginit de prăpăstii.
pe zidurile stîncoase
flori de colț
fluturi amăgiți
caută soarele
printre culorile sfâșiate
de umbrele ascuțite ale
piscurilor
mirările mele muritoare
dau examen
sar din piatră în piatră
și curg pe unde ivorii
departe, în pădure
mirările mele nemistificate
vor trăi
până la moartea mea

tremur de seară
aseară drumul fără întoarcere
stătea rezemat de un copac
cu auzul încordat.
știa cînd voi veni.

eu am trecut
cu tremur de seară
și nu m-am oprit

copacul acela,
*jefuit de **anotimpuri***
între vis și somn
păstrează zîmbetul unui copil
făclie
în palmele sufletului.

îmi curge timpul povestit
Liliana Popa – București, România

Daniel Onaca
Câinele negru și brațul beteag

Cu ceva ani în urmă, când m-am mutat la Malmö, metropola sudică, de la malul mării Skagerrak, am locuit o vreme pe o insulă ce aparține de cartierul Limhamn. Pe acel petec de pământ, municipalitatea a găsit de cuviință să ridice un cartier de locuințe care, acum, când e gata construit, mi se pare că seamănă cu o stațiune turistică din arhipeleagul Canare... clădiri albe, acoperișuri plate, balcoane și terase deschise parcă întâmpinării soarelui. La drept vorbind, denumirea de ”insulă” nu se prea potrivește.

Mai degrabă ar trebui să i spună peninsulă; datorită limbii de pământ ce o leagă de orașul căreia îi aparține și căreia niciunui pieton ori conducător auto nu i-ar trece prin minte să-i spună ”pod”.

Între timp, m-am apropiat de câțiva pescari care, vara, obișnuiau să vină mai în fiecare zi pe insulă; oameni despre a căror viață privată nu știam mai nimic. Mult mai cunoscute mi-au devenit, în schimb, istorioarele aflate de la ei în timpul orelor petrecute în tovărășia lor. Cele mai ciudate mi le-a povestit bunul Torsten; istorii pe care și el le-a ”pescuit” de la unul și de la altul, în te miri care colțișor de țară ori port al lumii.

Omul a fost, printre altele, și matroz la viața lui. Asta înseamnă că a apucat să vadă multe cheiuri și a avut norocul să întâlnească semeni de toate națiile. De la care din ei anume a aflat el istoria următoarea, nu mi-a spus și nici eu nu l-am descusut ca să aflu.

O redau aici, periată de zorzoanele lexicale cu care Torsten îi plăcea să-și împodobească istoriile.

Cu mulți ani în urmă, se spune că o femeie din Limhamn a avut parte de o experiență cu totul neobișnuită. A fost cu ocazia unei vizite la niște rude din Malmö. Între Malmö și Limhamn, este o distanță bunicică așa că femeia a înnoptat la neamurile ei.

Noaptea, în timp ce dormea, a avut senzația că cineva s-a așezat pe brațul ei. Dimineața următoare a simțit o durere supărătoare în braț și s-a gândit ca, la întoarcere, să caute un vindecătoare despre care auzise ea. Între timp, în viața femeii au apărut alte treburi care se cereau mântuite fără întârziere așa că vizita la tămăduitoare a tot amânat-o.

Pe când făcea târguieli la piață, odată, brusc, s-a ivit lângă ea un câine mare și negru. Apăruse de niciunde și nimeni nu știa al cui este.

După ce i-a dat târcoale o vreme, patrupedul a dispărut la fel de neașteptat. În timpul nopții, femeia a visat că acel câine s-a apropiat de patul ei și i-a lins brațul beteag.

Dimineața, durerea de la braț a dispărut cu totul. După o vreme, femeia a aflat că tămăduitoarea la care s-a gândit să meargă murise în urmă cu două săptămâni, adică exact în ziua când se hotărâse ea să o caute ca să o roage să-i vindece beteșugul.

Aceasta a fost povestea lui Torsten, despre femeia cu brațul beteag și câinele negru.

Unii poate că o socotesc o simplă istorie de felul celor care se spun în preajma Halloween-ului. Eu însă nu mă pot abține să nu mă întreb, oare ce împrejurări sociale au putut-o naște?

Mai întâi, că eroina principală a acestei povestiri nu mi se pare a fi femeia cu brațul bolnav, ci tămăduitoarea.

Pe urmă, să fi fost această poveste un rezultat al moștenirii moralei lutherane ori, mai degrabă, transpunerea în literatura orală a unuia din acele principii etice, inoculat în conștiința cetățenilor de-a lungul deceniilor de cârmuire social-democrată?

Oricare ar fi explicația, respectarea cuvântului, onorarea unei promisiuni chiar și după trecerea în neființă mi se pare că exprimă, una din trăsăturile fundamentale ale suedezilor.

Daniel Onaca – Malmö - Suedia

Antonela Stoica - Versuri

CA ULTIMĂ POVAȚĂ

În pragul uşii cresc rugini, păienjeni țes până-n vecini, speranței, oarbe fire,
Visez metropole de fum sub paşii-mi înghițiți de drum, o Eu scrisă-n psaltire;
M-aleg, ca laptele de zăr, o stea cu vise arse-n păr, sperând într-o revanşă,
Când mor toți fluturii pe Ii, zbătând regretele târzii, căci nu ne-am dat vreo şansă.

Pe caldarâm se-neacă ploi... de toată verva scrisă-n foi bolnavă-s, cu frisoane,
La bluză îmi plesneşte-un bumb, îmi simt cuvintele de plumb, Psaltirea-i scrisă-n toane...
Din soldățelul de canton te-ai transformat într-un pluton şi tragi la nimereală,
În umbra-mi, „begging" lângă şanț, să încropesc şi eu un sfanț, de rochii şi beteală.

Iubirii-i facem parastas comemorând rubine-n ceas în Sâmbete ciudate,
La tine, doar, mă spovedesc, să ştie toți cât te iubesc... la Vară, sub cetate;
Romantici greieri port în sân, mă tăvălesc în flori de fân doar eu, fără galoane
Şi sparg oglinzi, să nu mai văd, zâmbind în ochi lacrimi-prăpăd... de sfântă, în icoane.

Ți-am pus credința-n miez de pâini, Destinul mi l-am luat în mâini, căci nu cred în noroace,
Pe câmp, cu ne-nfloriții maci ofrandă vie să mă-mpaci, te-aşteapt stând ca pe ace;
Când brațe mii parcă ne frâng să devenim iar verde crâng, fântâni cu apă pură,
Iar mierea buzelor de jar ne fie zbor, un ultim dar, pecete grea pe gură.

Pe banca viselor de ieri săruturi tremură-n tăceri, la poartă-n prag de seară,
Nano-simțiri prin Totul meu declară Rai şi Dumnezeu un Tot de-odinioară…
Dar nu descânt, să nu te rupi când intri-n cercul meu de lupi sub Luna grea, de ceară;
Dispar în zbor de porumbei şi în priviri de-albaştri zei prea obsedați de ceață,
Negociind un Infinit, mă dau la toți ce m-au iubit... ca ultimă povață.

Antonela Stoica – Germania

Simona Prilogan
Acasă

Aud voci, tot mai dese, mai înțepate, ascuțite și pătrunzătoare, în jurul existentei mele. Prieteni reali ori suflete ascunse după pereții virtualului. Proclamând idei voluptoase în jurul cuvântului Acasă. Legând cu tenacitate, patimă și uneori ură, în ecuații cu necunoscute dubioase, prejudicii, lipsa de respect, bășcălie și naționalism. Toate amestecate ca într-o tocăniță gata să sara în foc. Amintindu-mi, astfel, de ce Acasă mi-a fost pentru timp îndelungat, o înșiruire de nedumiriri, încercări de evadare și fumul furnalelor ce își scuipau năduful peste decorul istoric al Castelului Huniazilor. Așa înțelesesem eu, cea ce stăteam de după perdea, urmărind cu mintea, visul și speranța, forfota orașului de la etajul al zecelea al unui bloc brutalist, încrâncenat să nuanțeze prosperitatea comunismului. Un "vis urât" care m-a ținut vreo cincisprezece ani; atât cât să îmi demonteze orice idee de frumusețe. Alimentara cu cozile ei ritualice, în care pâinea noastră cea de toate zilele devenise jugul nostru cel din toată rația. Frica de întuneric, și de "Securitate", scările blocului urcate în beznă, cu lumânarea aprinsă dacă aveam noroc, dușurile cu apa "caldă" gata înnegrită de la calorifer în duminicile în care părinții erau liberi. Munca patriotică din fata blocului, în care dumnezeii vecinilor erau coborâți în cete de înjurături și ordonați după influențe culturale. Etcetera, etcetera…

Mă opresc aici. Amintirea acelui Acasă îmi provoacă dezgust, tristețe și neputință.

Călătorind în timp, mă vindec de durerea apusurilor în care dezamăgirile mă îngenunchiaseră? Mă dezleg de inflamația gândurilor ce clocoteau la fiecare adiere a cuvântului Acasă? Dacă aș avea o baghetă magică, aș șterge câțiva ani din șirul existenței personale? Da și Nu, probabil, pentru că aleanul ne învăluie în foițe de diamant și ne dă de pereții uitării, lăsând capetele speranței să fie vrăjite de aura timpului. Uneori ne dorim întoarcerea în copilărie, în adolescență, crezând că atunci gustasem din fructele beatitudinii, cu adevărat, uitând că de fapt ne căutăm pe noi, în esența tinereții. Ne căutăm vigoarea pierdută, idealurile adormite sub presuri de realități covârșitoare. Ne căutăm râsul senin, inocența, candoarea, naivitatea. Ne căutăm răsăriturile în care aroma pâinii proaspăt ieșită din cuptor, zâmbetul mamei, mirosul ierbii, zâmbetul macilor, moșocoarna bunicii, Ileana Cosânzeana și Făt Frumos, moara de apă a bunicilor, roua dimineții erau, și poate că atunci încă nu înțelegeam, frânturi de rai coborâte de îngeri în bătătura muritorilor. Un fel de Acasă în care ne cuibăream în bucuria părinților. Daca o aveam; și, da, fericiți cei ce au putut gusta din raiul părinților lor. În timp ce furnale urlau, înnegrind fața orașului, și îngreunând respirația zilei. Învățând încă de mici că banii au miros de sudoare, fier forjat și mizerie.

Am păşit pe pământ britanic cu mai bine de zece ani în urmă… Şi, m-am regăsit. Pe mine. Pe cea ce căutase lumina şi o găsise. Pe cea ce căutase pacea şi o găsise. Pe cea ce căutase Casa şi o găsise. Într-o insulă în care vânturi reci învăluiau dimineţi, aducând de peste mări tumultoase povestiri de dor şi alean. Aici mi-am aşezat cortul stăruinţei şi mi-am croit năvod din rimele doinelor cântate la ceas de seară. Aici am simţit flacăra iubirii pârjolindu-mi durerile, transformându-le în cenuşă a uitării. Aici, în liniştea singurătăţii, am regăsit, răstignit pe crucea îmbrăţişării, pe dumnezeul iertării, înţelegând mai profund, că suntem mai mult decât materie şi timp. Suntem creaţia divina a unui Creator blând şi iubitor. Departe de zgomotul unei Românii în care aşa zişi politicieni jucau la alba-neagra viitorul ţării, în care băşcălia trecea drept umor national, în care sinceritatea era trasă de urechi, cu zgomot, în piaţa mare, iar tunelul nu doar că nu mai avea nici o luminiţă către capăt, dar se prăbuşise cu totul sub greutatea nedreptăţii. Aici, pe insula britanică, am descoperit îmbrăţişarea umanităţii, în forma ei naturală, firească. Şi am putut, pentru prima oară, a spune că am venit Acasă.

Singurătatea m-a învăţat să ascult liniştea. Să îi înţeleg muzica. Cântată în surdină, pe aripile vântului. M-a învăţat să descifrez prejudicii, traume generaţionale, şi abuzuri congenitale. M-a învăţat să spun nu gălăgiei, şi celor ce urlă în pieţe. Dar mai presus de orice, m-a învăţat ce înseamnă Acasă. Locul în care frica nu există. În care soarele rasare în fiecare dimineaţa, mângâind stelele nopţii înainte de culcare. Acasă este locul în care bucuria stă la masă cu pământenii, depanând poveşti de viaţă. Locul în care întoarcerea la rădăcini trece prin altare de frumuseţe, compasiune, înţelegere. Şi iertare. Mai mereu. Pentru că acolo, în capsula timpului, reclădim speranţele, cântând doinele străbunilor noştri,

cu noi înțelesuri. Corul prezentului are tonalități diferite, în timp ce istoria se dezvăluie din ce în ce mai nuanțat din diferite unghiuri de vedere. Ce prezent minunat pentru a fi femeie. Independentă. Singură. Liberă să aleagă. Un prezent pe care îl numesc Acasă. Departe de lacătele prejudiciilor, departe de cutuma strămoșilor în care femeia nu valora mai mult decât un obiect sexual, menit să procreeze și să servească bărbatul. O cutumă, în care, cu prea mare nesimțire, îl făcuse părtaș pe însuși Creatorul, uitând că Isus a fost primul care a așezat Femeia într-un Acasă plin de spiritualitate, învățându-ne Iubirea.

Ăl mai iubit dintre pământeni, așa mă simt Acasă. Acolo unde liniștea îmi scrie poeme de iubire și mă răsfață cu dimineți luminoase. Acolo unde mângâi fata inocenței și mă cuibăresc în sânul mirării, încercând să-i sorb esențe de înțelepciune și cunoaștere. Acolo unde psalmul îngerilor mă învăluie în bucurie, iar vânturile cântă în la-minor. La voi cum este Acasă?

Simona Prilogan, 24/05/2025, Londra

<u>In pământul lumiiLupi singuratici</u>

O, lumea în galben de toamnă
ca un cocon rătăcit într-un stup
cum se arată luminii de calmă
deşi-i atât de bolnavă la trup.

Zilnic timpu n-i ucis în fereastră

pe când păşeşte prin vreme tiptil
şi cerul ţese pe bolta-i albastră
din linii şi forme un vis de copil.

Ca lunaticii umblăm pe planetă

peste care cuvântu-i prea greu,
Iar eu prin vaduri ascult o egretă
ţipând în contra destinului meu.

Cu chipuri haine trecem în vreme

lupi singuratici în calea marelui pol,
la capăt s-ajungem încă devreme
cu ochii în ceaţă şi în sufletul gol.

Coriolan Păunescu

<u>Calcă mama-ncet</u>

şi prea uşoară
sub povara sacului
umplut la moară.

Ii apasă pâinea

firava-i spinare,
mama-i bucuroasă
că voi creşte mare.

Noaptea când din rolă

scoate pâinea gata,
simt că se gândeşte
lăcrimând la tata.

El nu vine-acasă

din pământ străin
şi-l aşteaptă mama
cu colac şi vin.

Pr. Ionel Rusu - Versuri

Florar

Dedicaţie soţiei mele, Aurora

Pierduţi printre psalmi fierbinţi,
Învioraţi de catrene şi cântări prelungi.
Mai a fost, este şi va fi a noastră lună,
Aurora boreală pe bolţile cu furtună.
O, prea scumpă lună mai,
Fii mereu a nunţii noastre,
Cheia porţilor măiastre,
Timpul florilor gingaşe
Ce ne vor zâmbi în glastre,
Fii mereu timp de-nviere
Pentru omul care piere,
Fii o binecuvântare,
Pentru-a noastră înfăţişare.

Troiţa

Lâng-o salcie pletoasă,
Stă o troiţă frumoasă
Şi păzeşte casa noastră
Când e noapte furtunoasă.
Chipul Maicii este bun,
Îmblânzeşte orice „spân“,
Candela tot luminează
Pe cel ce se-opreşte-n drum.
Pe cel rece-l încălzeşte,
Pe vrăjmaş mereu „zoreşte“,
Pe cel rău îl face bun
Cum se schimbă lemnu-n scrum.
Gânduri bune la toţi dă,
Maica noastră, Precistă,
Duhuri rele le alungă
Şi-mpleteşte o cunună
Mare cât o lună plină
Celor care i se-nchină,
Celor ce se nevoiesc,
De dorul ei se topesc,
Şi cu drag o preacinstesc,
Mulţi prin ea se primenesc,
Toţi prin har se curăţesc,
Slăvile se înmulţesc.
În spatele ei, o rază,
Sfântul Nicolai oftează,
La milostiviri îndeamnă
Pe cei care i se roagă,
Zâmbeşte frumos şi lin
Celor ce se-opresc puţin,
Vin la puţ să scoată apă
Că li-i inima sărată,
Sfântul spre casă priveşte,
Creştinul se primeneşte
Să nu facă rău vreodată,
Casa-i binecuvântată
Şi tot timpul apărată
De Dumnezeu Preasfântul,
Care ţine tot pământul.
Maica Domnului, Curată,
Păzeşte-o cu milă, toată,
Casa noastră părintească,
Cu-a Bisericii priceasnă,
De-a vrăjmaşului otravă,
De cumplită îmbulzeală,
Uneltită mascaradă,
Mintea nu vrea să-nţeleagă.
Sfinte Nicolae, dragă,
Sperie „lupii“ de la ţară,
N-aibă gând de îndrăzneală,
La o proaspătă vădană,
Furt gata de socoteală.
În minte să născocească,
Aţâţă câinii din sat,
Ca oile la iernat,
Vezi în stânga şi în dreapta
Să nu se năruie casa,
Ţine departe lupii din ţară,
Ca şi torida vară de iarnă,
Ai grijă de mama noastră,
Tu, troiţă părintească,
Drăgălaşă şi sfioasă,
Veselă şi prea frumoasă,
Înconjurată de flori,
Ţine-n loc pe trecători,
Nu numai la sărbători,
Bravii tăi închinători.
Candela să nu ţi-o stingă,
Întuneric n-o cuprindă
Şi nici faţa ta sfioasă,
O, troiţă-mpărătească,
Ai grijă de mama noastră!

Odă României

România, plai cu soare,
Gata eşti de sărbătoare,
Ai grădină roditoare
Cu pământ şi busuioc,
Mânăstiri din loc în loc,
Bucuri orice trecător.
România, plai cu flori,
Eşti bogată-n sărbători,

Îmbrăcată-n trei culori
De creştinii tăi feciori
Care au rămas în văi.
Eşti aleasă în izvoare,
Plină de mărgăritare,
Păsările călătoare
Duc şi dorurile tale
După vechile hotare.
România, plai cu sfinţi,
Te ştiu numai în genunchi,
Mori şi înviezi din groapă,
Cu Hristos faci ochii roată,
Să vezi cine te-a trădat.
România, plai cu verdeaţă,
În purpură îmbrăcată,
De sus până jos blamată,
Înconjurată de rău,
De martiri azi apărată,
Sângele din trupul tău
Se prelinge tot mai greu.
România, plai cu mitră,
Ai copii din colimvitră,
Eşti cu galben aurită,
Cu Liturghii primenită,
Pâinea ce le-o dai la mese
E din paiul strâns în Iesle.
România, plai din rai,
Trandafir voios în scai,
Eşti ca cerul de albastră,
Senină ca o mireasă,
Limpede ca Dunărea,
Tulbure pe-alocurea,
Zveltă ca o rândunea.
România, plai cu grâne,
Cu cimitire bătrâne,
Dăinuieşti ca o minune
Prin bătaia inimii,
Cu neghini şi vrăjmăşii,
Având suflete curate,
Ce se tem de mari păcate.
Dumnezeu să te-ngrijească,
Maica să te ocrotească,
Ca pe-o pasăre măiastră,
Credinţa să altoiască
Viţa noastră strămoşească,
Neamul să se mântuiască,
Cu Hristos în veci rodească!
Amin.

Soarta robilor

Chemări „prea frumoase“,
Zori misterioase,
Planuri „minunate“,
Apusuri de lună,
Cruci într-o cunună
Pe feţe.

Rouă mişcătoare,
Sape plimbătoare,
Ploi fără de veste,
Prigoniţi de soare,
Oameni pe ogoare
Şi sete.

Rătăciţi prin lanuri,
Sute, mii de metri,
Scăldaţi în necazuri,
Obosiţi de lanuri
Se întorc pe jos
La vetre.

Robi în libertate,
Cu haine udate,
Au murit în zare
Normele-n tăcere,
Greu-i până la fiere
Cu lopata.

Trudă cu suspine,
Viaţa li-i străină,
Nechemaţi la Cină,
Urmăriţi din umbră,
Cu un psalm s-alină
În tăcere.

Dumnezeu sub roată
I-a-ndemnat în şoaptă
Să nădăjduiască,
Că-ntr-o zi visată
O să-i mântuiască,
Pe măsură.

Un cerc încă ascuns…

Zilele şi nopţile torc,
Anii cu vremile se-mpletesc,
Viaţa se învârte ca o morişcă
Într-un cerc prea închis.

Soarele străluce şi-apune,
Aurora prin nouri s-ascunde,
Stele stau martire pe boltă
Într-un cerc prea închis.

Oamenii mor şi-nviază,
Muncile în loc nu se opresc,
Verbul a fi se conjugă greşit,
Într-un cerc prea închis.

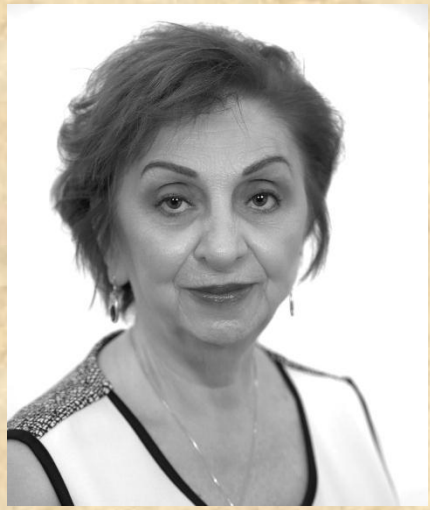
Soboare de rugi se nasc în biserici,
Taine în Marea Taină se zămislesc,
Domnul împrospătează suflul ce-ncărunţeşte
Şi-i dă un cerc deschis, spre infinit.

Pr. Ionel Rusu – Galați, România

Smaranda Kafka

Povești din tren

Fragment

– Ce-i vacarmul ăsta? Surprinși și intrigați de atâta gălăgie, tot mai mulți călători ieșeau din compartimente să vadă ce se întâmplă în gară. Nimic nu se întâmpla. Oamenii mergeau la mare. Erau exuberanți. Veseli. Vorbăreți. Aduceau cu ei un val de voie bună. și multă, multă gălăgie și, dacă la Târgu Jiu ardelenii noștri, care formaseră majoritatea de până atunci a călătorilor, fură surprinși de cât de vorbăreți sunt cei din Târgu Jiu, când trenul se opri în Craiova, avură un adevărat șoc. Până atunci, în tren fusese relativ liniște. Din compartimente se auzeau vorbe, dar temperate, pașnice, calme și, ici-colo, voci de copii. Bărbații care ieșeau pe coridor, la o țigară, fumau cu capul aplecat pe fereastră, vorbind între ei cu voci scăzute, să nu îi deranjeze pe ceilalți călători.

Când oltenii urcară în tren, atmosfera calmă de până atunci se schimbă cât ai bate din palme. Surprinși, cei din tren asistau la o adevărată metamorfoză. Agitația și gălăgia de pe peroane năvăli în vagoane, într-un iureș sonor și puternic. Vorbe repezite înlocuiră vorbele domoale de până atunci. Dintr-un capăt al coridorului, unii vorbeau cu ceilalți din capătul opus al vagonului. Numa' ce auzeau:
– Marineee, găsiși locurile?

– Nu bre. Acușica.

– Haidem după el.

Două femei își găsiseră să se certe tocmai în mijlocul coridorului. Una era mai în vârstă. Cealaltă era evident, mult mai tânără.

– De ce-l trimisășsi muică-n față, pe Sucă? Că-i mărunțăl! și cu toate geamantanele. Nu-l văzuși în gară? Fu îndovigat de ele. Nu văzuși? Abia se mișcă.

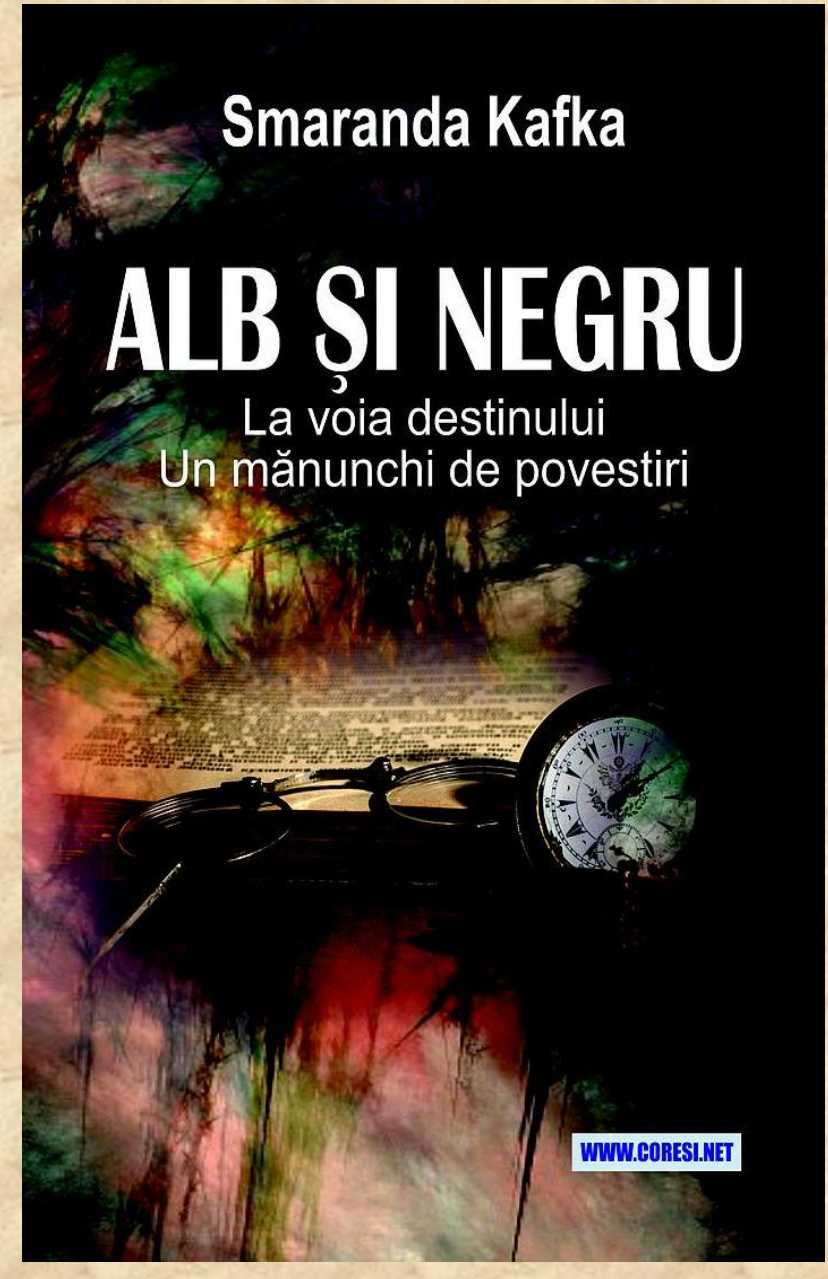
– Lasă-l, dodă, că-i spârnel [om iute]. și mai e și nașu' Pandelică pe lângă el.

– Spârnel, pe sărăcia! Nu le putu căra. Mai bine luam papornița, decât geamantanul, nu se lăsa bătrâna convinsă.

Nou-urcații în tren vorbeau repede-repede. Se repetau. Spuneau mai multe lucruri deodată. Foloseau multe regionalisme. și, parcă voind să provoace și mai multă confuzie pentru cei care nu erau din partea locului, foloseau și verbele la perfectul simplu. Ardelenii, pierduți de tot în iureșul vorbelor, întorceau capul de la un oltean la altul, încercând să prindă un pic de noimă, în logoreea zgomotoasă din jurul

lor. Cei din compartimentele pline cu arădeni, îi priveau curioși și intrigați. Auzeai ici-colo câte un comentariu amuzant.
– Oltenii, hmmm?
– Da. Nu știți cum zice Amza Pellea, la radio?
– Nu. Cum?
– Păi, zicea că „oltenii vorbesc iute, fiindcă vor să ajungă din urmă vorbele. Temători să nu fi uitat ceva, repetă ideile.” Ha, ha, ha
– Noa, lasă că nici de ardeleni, nu mi-e rușânie.
– Ce-ai mă, cu noi?
– Păi, nu se zice că „dacă cineva vă spune o glumă lunea, râdeți sâmbătă dimineață?”
– Ha, ha, ha.
Atâta le-a trebuit, că începură să glumească, tachinându-se unii pe ceilalți.
– Hai mai bine afară, pe coridor. Să vedem ce se mai întâmplă.
– Ce să se-ntâmple? Își caută locurile.
– Oare nu-i încurcăm pe bieții oameni?
– Nu, nu. La noi vagonu-i plin. Nu urcă aici. Urcă în celelalte vagoane. Haidați, că nu încurcăm pe nimeni, haidați!
– Noa hai, dară! Ieșiră bine dispuși pe coridor. Nu voiau să piardă nimic din scena inedită ce li se desfășura în fața ochilor. În tren năvălea o lume nouă. O lume interesantă, care venea asupra lor într-o avalanșă de mișcări repezite, de strigăte, de vorbe spuse-n fugă și de râsete. Veselia gălăgioasă era molipsitoare. Pentru călătorii din vagonul nostru, în mare majoritate, ardeleni culeși de la plecarea din Arad, până pe după Petroșani, oameni potoliți la limbă și reținuți în lume, sosirea oltenilor era ca o furtună ce se abătuse asupra lor, pe neașteptate. Odată ajunși în tren, oltenii nu numai că se strigau unii pe alții, dar, în același timp, mai și scoteau capetele pe geam și discutau cu cei rămași pe peron, care erau nerăbdători să afle „Dacă și-au găsit locurile? Dacă sunt bune?” Printre vocile adulților se auzeau și glasuri miorlăite de copii. Săracii, trași și împinși în toate părțile, speriați de absurdul gălăgios în care nimeriseră, scânceau și plângeau adăugând o notă în plus, de nervozitate, în agitația și așa destul de mare, din jur. Mamele încercau să-i potolească. întâi cu binișorul. Nu reușeau. Îi certau. Apoi, sătule și disperate de atâtea plânsete și țipete, ajunse la capătul răbdării, le trăgeau câte o pălmuță, provocând, fără să vrea, un vacarm și mai mare. În sfârșit, odată sus în tren, după ce își găseau locurile, oltenii îi anunțau pe cei rămași în urmă unde sunt și intrau zâmbitori în compartiment. Salutau și, fără altă vorbă, se-ntindeau spre plasa de bagaje și începeau să reorganizeze geamantanele. Le împingeau, făceau loc pentru valizele lor. Dacă cereau politicos voie, totul decurgea pașnic. În general, oamenii încercau să-i ajute.
Dar, dacă veneau cu tupeu și întreceau măsura, ceilalți se revoltau.
Începeau discuțiile pe tonuri ridicate. Până la ceartă, nu mai era decât un pas. și dacă nici asta nu ar fi fost destul, curând ieși la iveală faptul că mulți dintre nou-veniți nu aveau loc de stat jos. Toate locurile fuseseră ocupate de cei care urcaseră înaintea lor. Deveni clar pentru toți, că la ghișee se vânduseră mai multe bilete decât câte locuri existau în vagoane. și atunci să vezi! Cu cine să se mai certe?
Nimeni nu era vinovat. Oamenii înțelegeau că și nou-urcații au cumpărat bilete, exact ca și ei. Că și ei au aceleași drepturi. Că nu e de vină niciunul că nu sunt suficiente locuri de stat jos. și, după ce comentau enervați situația, până la urmă, ajungeau la un compromis. Căutau soluții. și, cu bunăvoință, găseau loc pentru tot. și pentru geamantane și pentru sacoșe și pentru copii și pentru cei mari.
Oamenii se resemnau. Se potoleau. Liniștea se instala din nou în vagoane. Nu pentru mult timp. Observară că trenul staționa în gară prea mult. Mult mai mult ca de obicei. Auzeai în toate părțile, întrebări: „Ce se-ntâmplă? De ce nu plecăm?” Până la urmă, aflară de la un impiegat care e motivul

întârzierii.: acceleratul aștepta un tren din direcția opusă. și nu pot pleca până acela nu ajunge în gară la Craiova. Ce le rămânea să facă? Se plictiseau. Vrând nevrând, începură să vorbească unii cu ceilalți. De data asta mai civilizat, dar cu un nou avânt și un plus de voie bună. Doar erau în vacanță și toți voiau să se simtă bine. Ce să te mai necăjești pentru niște amărâte de locuri? Nu merita. în sfârșit, din

direcția opusă apăru trenul mult așteptat și, imediat, megafonul din gară anunță și plecarea lor din stație. Pe peron, se auziră vocile impiegaților, care îndemnau oamenii rămași jos la o țigară, să urce în tren. Nu-i asculta nimeni. Fumătorii înrăiți, abia se desprindeau de ultimul chiștoc. „Hai, tovarăși, că rămâneți jos. Poftiți în vagoane, poftiți în vagoane!” în sfârșit, mai cu voie mai cu nevoie, urcară și ultimii pasageri în tren. Cu un pocnet puternic, rând pe rând, toate ușile vagoanelor se închiseră și locomotiva o porni, în sfârșit, la drum, lăsând în urmă Craiova și Câmpia Olteniei. Se lăsa noaptea. Pe geam nu se mai vedea nimic clar. întunericul alunga ultimele firicele de lumină. Calea ferată se alinia cu fluviul, îndreptându-se împreună spre Câmpia Dunării. Oamenii moțăiau în îmbrățișarea întunericului, cu țăcănitul roților de tren.

Copiii culcați pe banchete erau cei mai fericiți. În lumina slabă a neoanelor, dormeau duși. Obosită de atâta stat în picioare la geam, cum tot nu mai vedeam nimic, acceptai să mă culc protestând doar de formă:

– Mami, nu… Nu vreau să dorm, mami! … Oh, bine. Numa’ mă întind un pic, da?

– Da, da. Nu dormi. Numa’ pune capul pe perniță și culcă ursulețul, că-i obosit sărăcuțul de el. închide ochii, șopti mama. Se vede că Martin, ursulețul meu scump și drag, era tare obosit sărăcuțul de el, că adormi în scurt timp, luându-mă și pe mine cu el, în lumea viselor frumoase. și uite-așa, în întunericul nopții, unii moțăind, alții dormind, timpul trecu repede și ne trezirăm la fluieratul locomotivei care anunța sosirea acceleratului în capitală: „Gara de Nord, București.

Smaranda Kafka - Sydney, Australia

Doina Harnagea - Versuri

Înţelepciune

Unii oameni învaţă
din durerea altora.

Adeseori n-am înţeles
nici propria durere.

Eu trebuie să beau
paharul disperării
până la capăt.

Numai aşa pot înţelege
de ce Dumnezeu m-a pedepsit
să fiu liberă.

Ştiu

Eu ştiu că nu mă poţi iubi,
atât de-absurd e totul între noi.
Mi s-a părut deodată că timpul s-a oprit
şi că mai pot privi o clipă înapoi.

O zare minunată s-a deschis
ca o străfulgerare de lumină.
De-aş fi ştiut că-i doar un vis
l-aş fi ucis din rădăcină.

Te rog mă iartă de îndrăzneala
cuvântului-speranţă dintre noi.
Mi s-a părut că timpul s-a oprit
şi că mai pot privi o clipă înapoi.

Despărţire

Tot mai des mi se pare
că gândul meu nu mai caută, înfrigurat,
gândul tău.

Dacă destinul te-ar aduce
pe calea unei întâmplări de acum,
te-ar mira faptul să afli
că nu-mi mai amintesc
aproape nimic despre tine.

Nici chiar tu nu ai crede
că ai fost cândva
sensul vieţii mele.

Pelerinul

Umbra lumii se întinde-ncet
peste roata timpului fugar.
Pelerinul pleacă spre orizontul îndepărtat
cu toiagul lui
ce-şi răsuceşte capătul în sus
ca o frunte ridicată către cer.

"Pelerinule, ştii să răspunzi la întrebări?
Călătoria ta pare drumul omului
către răspunsuri mari
la întrebări ascunse şi nespuse
ori despre întâmplări neînţelese
ce s-au ivit la răspântia
întâlnirilor dintre destine."

Lăsând în urmă lumea,
privirea lui se ridică
spre alte începuturi de lumină.

Ceilalţi, rămaşi în capcana timpului,
se întreabă
dacă nu cumva
el s-a rătăcit printre îngeri.

Întors din drumurile lui,
Pelerinul pare
un călător plecat de multă vreme.
Secole trecut-au peste oameni
şi nedumeriri ciudate macină încă
sufletul lumii.

Oamenii nu înţeleg ce este un pelerin.
De aceea îl obligă neîncetat
să le spună ceva
despre ceea ce nimeni n-a văzut,
să le povestească multe
despre ceea ce nimeni n-a auzit.

Ei rămân profund dezamăgiţi
că acest călător, după atâta drum,
n-a reuşit măcar să-L găsească pe Dumnezeu
şi să-I vorbească
lucruri foarte importante
despre ei.

Nu au de unde să ştie
că Pelerinul a plecat
pe drumul către inima lui
şi acolo a descoperit
o imensă tăcere
şi o vindecătoare linişte.

Dar cei pe care-i întâlneşte
par să nu se mai oprească
din obositoarea încercare
de a fi mereu nedumeriţi:
"Pelerinule, la ce întrebări ştii să dai răspuns?

Cuvântul

Cuvântul:
chinul şi mângâierea mea,
prăbuşirea sau ridicarea mea,
veşmântul sufletului meu.

De m-aş afla în locul
din care a pierit
şi ultima tresărire de gând,
aş vrea de la Cel Nevăzut
să-mi mai lase
doar ultimul cuvânt.

Şi acoperită doar
de înţelesul lui ascuns

m-aş lăsa cuprinsă
de îmbrăţişarea
Cuvântului Nespus.

Rugăminte

Ridică-mi, Doamne, povara cuvintelor nespuse
şi dezleagă-mă de firul celor neîngăduite.
Răpeşte-mi gândurile din negura tăcerii
şi lasă-mă să văd, măcar din depărtare,
un colţ de cer cu-un răsărit de soare.

Dă-mi, Doamne, ziua limpede şi noaptea clară.
Ucide-mi visele ce mă-nconjoară
cu diafane şoapte, cu iluzorie chemare
a celor ce mă mint şi mă alintă
cu dulcea mângâiere a clipei trecătoare.

Dă-mi, Doamne-n gând doar o sclipire
din strălucirea celui dezlegat de lucruri.
Îţi cer să fiu eliberată
din vraja cea perfidă a înşelării
şi-a umbrelor ce se ascund în întuneric.
Să-mi dai putere de-mpăcare
cu toate cele care vin şi toate cele care pleacă
si de-s pierdută-n mersul cel nechibzuit al lumii,
Tu dă-mi, din zarea cerului senin, suavă alinare.
.

Doina Harnagea – Huși, România

Iosif Roca – Saga Ceangăilor

NOTA AUTORULUI

Este bine ştiut că omul învaţă toată viaţa. Nu cred că a fost vreodată mai greu pentru el, decât astăzi, să pătrundă esenţele vieţii şi să fie conştient de calea urmată, unde este – mai mult decât atât – încotro se îndreaptă, toate acestea pentru că este asaltat de informații pe care nu le poate procesa. Astfel, se izolează într-un imanentism care îi aduce o anumită satisfacţie, chiar şi religioasă, aşa cum îi dictează conştiinţa proprie. Se ascunde în spatele ei şi spune – „totul e în regulă!”, fără să-și dea seama că unele întrebări, ce vin spre el, chiar dacă par inofensive, sunt pe viață și moarte.

Cumva, pare că este în regulă, iar dacă încearcă să caute răspunsuri, cele de suprafaţă, ușor de găsit, sunt cele mai la îndemână. Aceste rădăcini semiuscate care înlocuiesc răspunsul bun, devin cu timpul suficiente, un fel de axiome personale ce par definitive, dar lucrurile nu funcționează așa.

Omul are întrebări profunde ce stau în el în stare latentă. Explozia lor vine în mod natural, ca urmare a perseverenței în căutări, a existenţei unui *tremur* interior, ce tinde către undeva. Un prieten spunea despre pânza din fața acestei stări că: „Cine vede şi nu ştie, zice c-aşa tre’ să fie!” Înţelepte cuvinte ce vin din cunoaşterea validată de generaţii.

Astfel rămân cuibărite în cele mai adânci unghere ale inimii omului multe necunoscute. Unele sunt universale, filozofice ori religioase, aşa cum este iubirea, altele sunt lumeşti. Acestea din urmă se ordonează într-o ierarhie din care unele *zgârie* conştiinţa, intensificând *tremurul* – pur şi simplu nu îl lasă în pace pe om toată viaţa. O asemenea tăinuire, ca un ascunziş, a zăcut, şi încă mai zace în mine, sigur împreună cu altele, dar niciuna nu m-a urmărit mai mult decât cuvântul „ceangău”. Asta pentru că m-am născut în *inima* satului Faraoani, situat în România, în preajma oraşului Bacău, vechi de peste 600 de ani, despre care lumea ştie că este locuit de „ceangăi” – sigur – alături de multe alte sate din Moldova. Când rostesc „Moldova”, *tremurul* se intensifică pentru că este leagănul străbunilor mei care au călcat pământul faraonean de sute de ani şi datorită cărora sunt. Nu există loc în Faraoani neudat de lacrimile lor şi nici palmă de pământ fără o picătură de sânge vărsat, preţul plătit pentru a duce viaţa mai departe pe aceste meleaguri. Şi atunci mă întreb: „Cum să nu *tremur* când rostesc «Faraoani-Moldova-România?»” Rigorile istoricilor în abordarea „originii ceangăilor” nu aduc niciun rezultat concret pentru mine. S-a scris mult despre acest subiect, controversele abundă, împărţindu-i pe cei interesaţi de subiect. S-a ajuns până acolo încât fraţii au convingeri diferite.

Nu mai vorbesc de media. Aceşti oameni, neavând repere concludente îşi dau cu părerea, iar rezultatul este ceea ce vedem astăzi. Există ceva tainic, un adevăr rămas ascuns ori uitat, care a menţinut de-a lungul secolelor misterul asupra acestei comunităţi din Moldova. Ceangăii – între problemă si taină. Pentru toţi acei care au scris despre noi, nefiind dintre noi, este o problemă – ceva dezinteresat, ca o ecuație matematică – care nu îi afectează, in timp ce, pentru mine/unii dintre noi, este un mister, care zace în inimă și ne afectează profund. Aceasta este diferența dintre toți acei care au vizitat comunitatea, satele „ceangăieşti”, s-au întors acasă și au scris ce au crezut de cuviință – la rece – despre o comunitate pe care au rupt-o de la întreg și au făcut-o cum au vrut, ajungând până acolo

încât, unul dintre ei să fie numit chiar „apostolul «ceangăilor»” și mine, cel afectat, alături de toți cei pătrunși de această taină. Așa se explică faptul că într-o parte a baricadei sunt mulți, pentru că este mult mai uşor să scrii despre alţii, iar in cealaltă parte sunt doar câţiva – cum este cumpăna între problemă și taină. „Nu se poate ascunde o cetate așezată pe munte. Nici nu se aprinde o candelă și se pune sub obroc, ci pe candelabru, ca să lumineze pentru toți cei care sunt în casă” (Mt 5,14-16).

Iată ce scriam în urmă cu patru ani în volumul, „Potirul cu amintiri”, București, Ed. EPublishers, 2020, p.190, la capitolul „Cuvânt lămuritor”.

„După lecturarea volumului de către cititor cred că sunt binevenite unele explicaţii. De la bun început vă asigur de buna mea credinţă. Cei care nu ne cunosc, cei care ne cunosc mai puţin sau cei care, pur şi simplu, vorbesc despre noi, din ţară ori din lumea întreagă, ne numesc „*ceangăi*”.

Nu am folosit, în carte, cuvântul „*ceangău”* pentru că nu am cunoscut acest apelativ în copilărie. Părinţii şi cei din sat nu au adoptat şi nu s-au numit niciodată *ceangăi*. Porecla de *ceangău*, a fost şi a rămas un afront la adresa noastră pentru că înseamnă *ceva nedesluşit încă sau nimic*. Pe cale de consecinţă, nu puteam lega *graiul* părinţilor de acest *apelativ*. Sentimentele bune, intenţia bună, nu sunt îndestulătoare pentru cunoaşterea realităţii.

De aceea am citit atent articolele din presa românească şi cea maghiară referitoare la acest subiect, o bună parte a studiilor, cărţilor şi publicaţiilor din ţară şi străinătate, despre graiul nostru numit în fel şi chip: *unguresc ceangău, maghiar ceangău, transilvan ceangău...* Mereu nelipsitul apelativ *ceangău*. Aşa fiind, am hotărât să folosesc în carte expresia *graiul părinţilor*, lăsând dezbaterea problemei în seama specialiştilor. Dar... ştiu sigur un lucru: *Graiul părinţilor* este cea mai valoroasă moştenire culturală transmisă şi păstrată de înaintaşii noştri cu sacrificii enorme. Vorbesc acest grai şi respect fiecare cuvânt indiferent de limba din care provine. Dar...

Cum pot înţelege şi aprecia zecile de programe pentru *ceangăi*? Programe pentru *înstrăinaţi!* Respect alegerea celor unu-doi la sută dintre acei săteni care s-au declarat *ceangăi* şi care acceptă acest statut, dar majoritatea covârșitoare respinge cuvântul şi-l consideră o poreclă jignitoare şi în înţelepciunea lor infuză răspund prin tăcere şi neacceptare. Această atitudine este confundată de mulţi cu ignoranţa şi lipsa de educaţie. Confuzia duce la acţiuni asemănătoare cu cele ale lui David din Scripturi, de numărătoare a *ceangăilor* pentru diverse interese.

Sperăm, ca această nesăbuință, să nu atragă mânia Domnului. În cazul nostru, sătenii, în tăcerea şi neacceptarea lor, au renunţat la cuvintele ungureşti, din graiul lor, pentru a scăpa odată pentru totdeauna de această jignitoare poreclă. Astăzi sunt puţini localnici, din satul meu şi împrejurimi, care înţeleg graiul pe care l-am vorbit eu în copilărie. Majoritatea sunt de vârsta a doua sau a treia. Astfel, cei care cred că salvează ceva prin acele programe, vor distruge și ce a mai rămas din graiul părinţilor noștri, grai care nu s-a identificat, în realitate, cu limba maghiară. Pierderea graiului părinţilor noștri loveşte direct în inima satului, în una din bazele de identificare a noastră. Graiul și credința romano-catolică au fost cei doi piloni de susținere și identificare, de-a lungul timpului, pentru înaintașii mei, cel puțin pentru ultimii o sută optzeci de ani. Înscrisurile originale de vânzare-cumpărare a unor bunuri, acte de stare civilă din această perioadă, toate întocmite în limba română, dovedesc aceste lucruri. Graiul înaintașilor nu trebuie să ajungă obiect de dispută și nici ajustat după anumite interese.

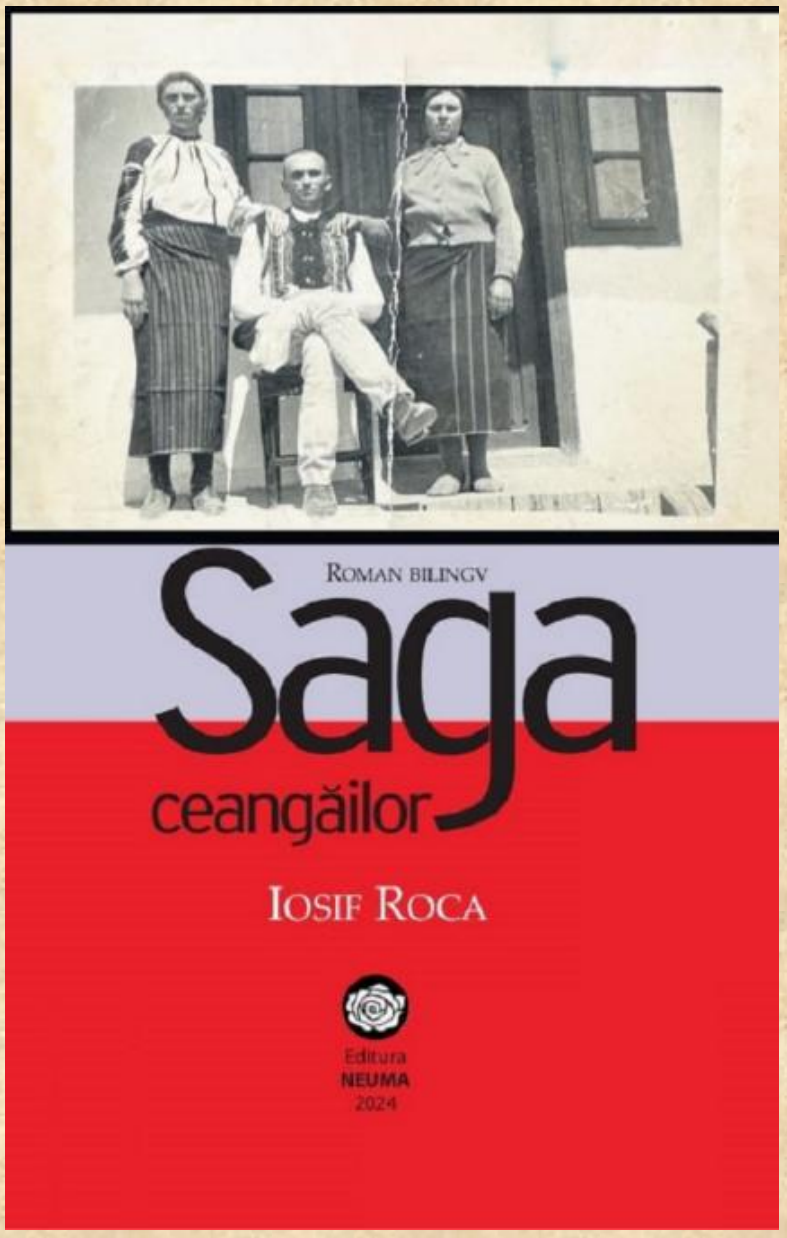
Cu siguranță, specialiștii onești vor lămuri definitiv problema evoluției graiului părinților noștri, pentru ca să nu mai fim numiţi „înstrăinaţi” (ceangăi), pentru că nu suntem așa. Nu poate fi trecută cu vederea abundența de cuvinte și expresii din graiul copilăriei, redate în carte, cu morfologie aparte. Mai precis, cuvintele sau expresiile, au fost scrise cât mai fidel, așa cum se aud ele în pronunţia curentă. Sensul, bogăţia conţinutului şi modul de folosire formează o comoară de cuvinte greu de înţeles în alte limbi, inclusiv în cea maghiară. Exemplific folosind cuvinte ungurești și românești, așa cum erau în copilăria mea.

„Riist ă mișibiul!” Expresie folosită de credincioşi pentru a-i asigura pe cei apropiaţi (în special pe cei din familie), *că au parte* din liturghia la care nu au putut participa;

Formă de salut între oameni prin folosirea de cuvinte sau expresii referitoare la preocuparea celui salutat în acel moment. „Hozo ă vizat!” (aduci apă), „indulă al!” (ai pornit), „basilgatnac!” (vorbiţi), „dolgozudnoc!” (munciți). Aşa fiind, cel care saluta, putea folosi cuvinte ori expresii inepuizabile, după inspiraţia de moment;

„Como! Cobolo ă lovo?” - expresie explicată în carte.

Exemplele pot continua.”

Scriam ce simţeam, dar multe dintre frământări rămâneau neatinse. Perseverenţa a dat roade şi astăzi pot pătrunde saga ceangăilor. Cărţile scrise şi dedicate satului natal au netezit drumul cunoaşterii şi mi-au descoperit forța literaturii în aflarea adevărului, ca liant între rezultatele cercetărilor istorice controversate și „Literatura, ca încercare de a corecta istoria”[5] Guzel Iahina este doar un exemplu, recent, cum literatura poate scoate la suprafață adevărul şi, în acelaşi timp, poate zgudui puterea politică oricât de puternică ar fi.

Aşadar „ceangăii” ajung obiect de dispută, o problemă – cu predilecţie pentru alţii – cu privire la origini, grai, obiceiuri, credință... în condiţiile în care ei se integrează perfect lucrând pământurile, păstrându-şi datinile şi obiceiurile, plătesc conştiincios toate dările, participă la războaie, ca toţi ceilalţi locuitori. Memoria colectivă răzbate în timp: „Ţara i-a primit, dar nu sunt moldoveni, sunt „ceangăi” cu origini neclare, vorbesc ungureşte, scriu româneşte, sunt religioşi, fac copii mulți, sunt la fel de gospodari ca toţi ceilalţi, dar… nu au identitate.

«De unde eşti, copile? Din Faraoani! Eşti pui de ceangău! Hai... treci la coadă!» În timp ce interlocutorii lui spun ce ştiu din auzite, „puiul de ceangău” mai primeşte o lovitură drept în inimă...

[5] Guzel Iahina https://www.libertatea.ro/stiri/interviu-celebra-scriitoare-rusa-despre-razboiul-din-ucraina-si-atomizarea-societatii-de-la-moscova-in-rusia-au-aparut-oameni-peste-care-nu-vorbesc-niciodata-despre-nimic-4728966

şi. iar aceleaşi cuvinte peste tot. Accentul, amestecarea genurilor gramaticale şi neacordarea subiectului cu predicatul, în limba română, îl trădează – unii râd, alţii nu-l bagă în seamă şi nu vor să-l vadă.”

Un asemenea exemplu mi-a rămas întipărit în memorie: Prin anii 60’ mergeam în grupuri de patru-cinci copii, însoţiţi de un adult, la Bacău să cumpărăm pâine. Străbăteam pe jos cei 13-14 Km. până la intrarea în oraş de unde luam autobuzul şi coboram după cinci staţii în complexul numit „Steaua” şi căutam pâine. La întoarcere, fiecare cu câte două traiste legate între ele purtate pe unul din umeri, ne-am urcat în autobuz şi am pornit spre ieşirea din oraş. Ne-am oprit în spate, am pus traistele pe podea şi la un moment dat un domn ne-a privit şi ne-a spus vădit intrigat:

„Pui de bozgori, ar trebui să vă dăm jos din autobuz”. S-a apropiat şi a scuipat pe picioarele noastre desculţe şi prăfuite, lovind nervos cu cizma traistele cu pâine. În timp ce adunam pâinile împrăştiate am auzit o voce autoritară venind din față. Am ridicat ochii şi l-am văzut pe profesorul nostru de limba română, Neagu. Doar câteva cuvinte, bine alese, l-au făcut pe acel om să plece capul şi să coboare la prima staţie. De o voce autoritară aveau/au nevoie „ceangăii”, care să le reafirme identitatea şi să le aducă recunoaşterea. Cooperativizarea forțată este un alt exemplu: câteva persoane luate de acasă şi bătute fără scrupule au rezolvat problema comuniștilor, doar cu o firavă opoziţie.

Fără reafirmarea identităţii comunitatea „ceangăilor” este uşor de controlat şi manipulat.

Acesta este rostul major al acestei cărţi, îmbinat cu alte câteva planuri la fel de importante pe care cititorul avizat le va descoperi în zona ineditului. Am luat această hotărâre după ce am făcut testul de ADN pentru strămoşi, după ce am cunoscut alţi oameni cu preocupări asemănătoare şi după ce am aflat multe lucruri inedite despre „Ceangăi”. Scriu pentru părinţi şi strămoşi, pentru toţi aceea care sunt interesaţi direct şi în mod special publicului larg, fără de care recunoaşterea amintită mai sus nu este posibilă. Povestea „ceangăilor” din Moldova, din care fac parte, are rădăcinile adânc înfipte în istorie, face parte din ea şi îşi cere dreptul natural de a fi cunoscută.

Mulțumesc lui Dumnezeu și oamenilor care au sprijinit acest proiect.

Iosif Roca- Galați, România

Mioara Ardieleanu –

Salonul cultural "Armonii de toamnă"

Doi autori cunoscuți cititorului gălățean au ținut trează atenția publicului prezent în sediul CARP prin prezentarea celor două volume lansate în cadrul Salonului cultural „Armonii de toamnă”, eveniment ce a avut loc pe data de 20 mai 2025.

În frumoasa bibliotecă a acestui sediu s-au lansat volumele „Lecturi în oglindă” a scriitorului Ghiță Nazare, referenți: Vasile Leonte, Ion Manea și Adi George Secară și romanul bilingv (româno-englez) „Saga ceangăilor” de Iosif Roca dar și revista „Casa Serafinei”, Faraoani, Dealul Mamelon, în prezentarea scriitorului Iosif Roca, referenți: George Lateș și Adi George Secară. Moderator scriitorul și criticul literar, Adi George Secară.

Două cărți, două cronici ce scot la lumină pașii nevăzuți în aceste vremuri dificile ale societății contemporane, ne indică drumul adevărului, întâmplările, personajele, șoaptele inimii, legendele și istoria colțului de rai și care deschid porțile cunoașterii și-al timpului scurs în meandrele minții înșelătoare.

Oglinzile însă au darul doar de a reflecta imaginea universului așa cum o percepe fiecare. Autorii își deschid sufletul și prind în cuvânt imaginarul dar și realul lumii din jur.

Cititorul își pune mâna nevăzută a trupului pe oglinda ce te prinde-n jocul său și te duce-n altă lume uitată într-un sertar sortit pieririi. Este un vânător perpetuu, căutător al lumii spirituale și divine. Țintește cuvântul și acțiunea cărții cu o acuratețe de invidiat. Se transpune în personaj, între lumi și hotare fără prejudecăți și fără teama de a se plictisi.

Lumea din oglindă te întâmpină cu o suită de personaje din cărțile ce-și așteaptă cititorii dar și criticii fără de care nimic și nimeni nu ar avea valoare. Te face să vezi viitorul, să uiți trecutul și să prinzi ca un spin țesătura prezentului.

O căutare, o rostogolire, o călătorie asemeni lui Alice în Țara Minunilor. Fiecare avem o cale de urmat, de învățat, de descoperit noi lucruri, istorii, tradiții, oameni, poezie, cronici ale lumii spirituale. Transmutând gândul în Sapientia Salomonis, în Cartea Cărților, citim în Iacov, 1:23: „dacă ascultă cineva Cuvântul şi nu-l împlineşte cu fapta, seamănă cu un om care îşi priveşte faţa firească într-o oglindă.” Din punct de vedere simbolistic, oglinda, este un semn al armoniei iar în literatură simbolizează adesea introspecția și conștiința de sine. Să ne aducem aminte și de povestea împăratului Zhao, care poseda o oglindă magică capabilă să dezvăluie adevărata natură a oamenilor.

Scriitorii, cărțile care se reflectă în oglindă, atrag, vrăjesc spiritul celor din jur. Citez din lista domnului Ghiță Nazare doar pe unii dintre ei: Violeta Ionescu, părintele Eugen Drăgoi, Constantin Guman, Mioara Baciu, Sorin Langu, Ion Manea, Georgeta Oana Muscă, Katia Nanu, Marin Oanea, Iosif Roca, Petre Tudoran sau cea care a fost Eleonora Stamate.

Cronica remarcabilă a domnului Ghiță Nazare ce aduce în fața ochilor noștri unii dintre scriitorii gălățeni și cărțile lor, este descrisă de doamna Violeta Ionescu ca un univers fantastic și real. Personalități ce trec de multe ori pragul Salonului Literar, „Armonii de Toamnă”, cărțile lor, eseurile, recenziile, se oglindesc în ochii ascultătorilor, cititorilor într-o emoție vibrantă. Este un loc de întâlnire a inspirației, a înțelepciunii cu gândul tumultos de cunoaștere și de dăruire a adevărului istoric sau al fiorului, dorului ce țâșnește din inimă ori chiar al destinului.

La domnul Iosif Roca apreciez istoria familiei din care se trage, saga ceangăilor, a tradiției perene. Are meritul de a scoate la lumină o lume mai puțin cunoscută, sau chiar deloc.
Între repere geografice clare, ceangăii din Moldova, din care face parte și autorul nostru, Iosif Roca, au rădăcinile adânc înfipte în istorie.

Ținutul Ceangăiesc - găsesc menționat pe net - este menționat alternativ ca Țara Ceangăilor sau Ceangăimea, (în maghiară Csángóföld) și este numele dat regiunii din vestul Moldovei, unde trăiesc majoritatea ceangăilor, un mic subgrup al maghiarilor. Ținutul Ceangăiesc este situat aproape de Carpații Orientali, pe valea râului Siret, în apropierea orașelor Roman și Bacău.
După cum ne spune autorul scrie pentru părinți și strămoși, pentru toți aceia care sunt dornici de cunoaștere și a altor etnii. Satul „Faraoani", loc al sufletului, al tradițiilor din zonă care a săpat adânc, care a scos din meandrele cuvântului frumusețea oamenilor și obiceiurile strămoșești.
Și fac o căutare pe net a acestui sat. Ce găsesc?
„Prima mențiune documentară a toponimului Faraoani o găsim într-o lucrare în limba latină a călugărului iezuit Samuel Timon, care citează o sursă intitulată „Ephemerides Cibinienses", unde se arată că husiții, nu numai sași, ci și unguri din Transilvania au fugit din țară în anul 1420 (în Moldova n.n.) și s-au așezat aici, sașii la Cotnari iar ungurii la Faraoani, Valea Seacă, Bacău și în alte localități învecinate.
Prima atestare documentară a satului Faraoani o avem dintr-o scriere a lui Dimitrie Cantemir „Discripțio Moldave" unde se spune că Ștefan cel Mare după lupta de la Baia cu Matias Corvin (1467) a adus prizonieri unguri și i-a împărțit pe la boieri."(https://faraoani.ro/istoric/)
Interesant, nu? Cum să nu scrie autorul nostru despre saga familiei și-al locului din care provine?
Asta îmi aduce aminte de un proiect derulat de curând de Asociația „Alianța Rogojeni", dedicat comunității satului Rogojeni (loc unde am copilărit și eu) și memoriei profesorului universitar Iulian Mardar, dispărut mult prea repede dintre noi. Ocazie cu care s-a deschis în cadrul Școlii Generale din Rogojeni o bibliotecă denumită „Sala de Carte Prof. Iulian Mardar", amenajată ca parte a Centrului de zi „Covurlui" şi care va fi folosită pentru activități culturale și educative dedicate în special copiilor.

Redau discursul plin de emoție al scriitorului Iosif Roca, poate gândindu-se și la satul dumnealui Faraoani: *„Nu fusese niciodată plecat pentru totdeauna. În sat îl știau după scris - un fel de scris ca o apă sub gheață, care murmura chiar și când tăcea. Își purta scrisul ca pe niște păsări rănite, învelite în palton, iar când citea, până și «Uimitorul Jack» rămânea uimit pentru că ecoul i se lipea de inimă. A plecat tăcut. A scris până târziu. A iubit Rogojeniul în felul acela rar, fără aplauze, fără tropote, cu o dragoste care rămâne în rădăcini. Iată-l acum întors la sevă, pus deasupra unei biblioteci albe, cu ferestre largi. Aici, unde copiii vor deschide cărți și nu vor ști, poate, cine a fost. Dar într-o zi, un băiat va deschide o pagină și va citi: „În care ceva se termină și altceva începe" (ultimul capitol din cartea lui Iulian). Și băiatul va închide cartea, o va pune la loc pe raft și va merge acasă fără să spună nimic. Dar va simți, pentru prima oară, că în el e loc pentru ceva minunat. Așa se întorc cei ca Iulian. Nu prin statui, ci prin biblioteci cu suflet. Nu prin discursuri, ci prin pagini care ard încet, ca o lumânare aprinsă într-o casă unde s-a întors lumina."* (Iosif Roca - „S-a întors Iulian")

Oameni, cărți și locuri prin care curg sub semnul divinului, frumusețea, adevărul și bucuria de a aparține acestui loc binecuvântat de Dumnezeu.

Mioara Ardieleanu – Galați, România

Nicolae Nicoară-Horia Versuri

COPCHILUL FLĂMÂND...

Mi-e gândul *acum* obosit de Câmpie,
Nici nu mai ştiu dacă *tu* mă asculţi,
Din Poemul acesta care mă scrie
Sufletul meu e acolo în Munţi...

Ce Rugă înaltă, fierbinte mă leagă
De toate altarele neamului meu-
Ardealul, Muntenia, Moldova întreagă,
De tot ce-a lăsat aici Dumnezeu!

Ce-i oare, Doamne, vraja nebună
De nu mai am linişte? Oriunde mă sunt
Pământul naşterii mele mi-adună
Tăcerile Dorului arse-n cuvânt!

Cu paşii desculţi înspre Casa-Lumină
Rămasă pe Dealul cu nume rotund,
Seară de seară se-ntoarce la cină
Poetul din lume, *Copchilul* flămând...

SCULPTURĂ...

Cineva loveşte
Cu dalta
În
Linişte...
Ce chip,
Nevăzut încă,
Se ascunde
Acolo?!
Stau şi ascult
Fericit
Cum lucrează...
Numai aşchii
De
Lumină
În
Jur...

POEZIE NEBUNĂ...

Treaz mi-ai ţinut
Toată noaptea
La sân
Sufletul meu
De Copil...
Nu auzi cum vin
Zorile?
Până trupul acesta
Nu e
Bătrân,
Culcă-mi-l...
Ştiu
Că ţi-e drag,
Ştiu
Că îi place
Să
vă jucaţi
Copilăreşte-mpreună,
Nici tu
Nu îi dai,
Nici el
Nu-ţi dă pace-
Poezia mea,
Eşti
Atât de nebună!...

ÎNTRE SOARE ŞI UMBRA LUI...

Aici,
Pe pământ,
Între soare
Şi
Umbra lui,
Eu sunt,

Între umbra mea
Şi cuvânt,
Încă
Nu ştiu-
E Poemul acesta
Care îl scriu?
Între soare
Şi umbra lui,
Sunt eu,
Dar
Între mine
Şi
Dumnezeu?!

PROVINCIAL…

Scumpul meu, înveşnicit Ardeal,
Altarul sfânt din orice rugăciune,
Mi s-a spus că sunt provincial
De nu-s la Bucureşti, în Uniune...

Da, e-adevărat, nu am *carnet*,
Au vrut odată *fraţii* să mi-l facă,
Dar m-au notat *acolo* ca poet
Prea de origine romano-dacă!

În tot ce scriu se-aud adesea şoapte
Din Munţii mei de-Acasă şi din Ţară,
Că versurile despicate-n şapte,
Au sorgintea uneori amară...

Că nu e bine încă, nu e bine
Şi prea înneguraţi îmi sunt Carpaţii,
Eu m-am înscris de-a pururea în tine
Şi nu în alte *găşti* şi-organizaţii...

Să spună dar, *elitele*, ce vor,
Demult de predicatul lor nu-mi pasă,
M-au pironit părinţii mei cu dor
Pe crucea limbii din strămoşi rămasă...

SENSUL DIN NOI…

Timpul meu numai tu ştii să-l măsori,
Pendula nu merge înapoi niciodată,
Nici Râul din Munţi, nici din zori,
Nici Viaţa aceasta ce ne-a fost dată...

Sensul din noi e mereu înainte,
Eu sunt clepsidra în care te chem,
Nisipul tău, încă, e-atât de fierbinte-
Tu nu îl auzi cum se scurge-n Poem?!

CE LINIŞTE-I AICI...

Cine eşti, de unde-mi vii mereu,
Nu poate Gândul meu să te-nţeleagă,
Mă uit la chipul tău de Dumnezeu,
Făptura ta atâta mi-i de dragă!

Genele tale murmură prelungi
Când mă ascund sub adumbrirea lor
Şi-atât de fericit mă simt atunci
Şi odihnit ca pasărea în zbor...

Frumoasă eşti! Se mistuie-n văpăi
Clipa aceasta, ce mi-ai dat-o mie,
Ce linişte-i aici în ochii tăi!
Lumina lor se-aude cum mă scrie...

UMILUL UCENIC..
Fapte 2, 1-13

Atunci când scriu aşa mă simt şi eu
Precum *ei* în Ziua Cincizecimii,
„Sunt plini de must!” batjocura mereu
Mai stă şi azi pe buzele mulţimii.

Umilul ucenic, trimis aici,
Aşa voi fi de-a pururea sub soare-
Doamne, de pe suflet să-mi ridici
Ispita când o fi să se coboare.

Pune în mintea mea de azi-nainte
Limba de foc din Adevărul Tău,
De toate-aceste rodnice cuvinte
Când le rostesc să nu îmi pară rău!

Fă neamul meu de-aici să mă-nţeleagă
Şi altele pre limba maicii lor,
Sunt robul Poeziei şi mi-e dragă
Porunca Ta de dincolo de nor...

Nicolae Nicoară-Horia - Germania

Florica R. Cândea

De ce scriu femeile... jurnal călător...
(absolut real și de citit în metafora drumului)

Mi-ar fi plăcut să mă cheme Rodica R.R. Și așa voi fi în călătoria de acum. Iau și un jurnal cu mine, cât o brichetă - să nu îl prindă sticleții.

Fabuloasă precum vocea rândurilor, Rodica își călătorea departe cădelnița ceasurilor cu cât se îndepărta de primele pagini în descrierea drumului. Complicat intens și provocator drumul era în ton cu natura. Cu forța ei. În tabachera din buzunarul interior al vestei erau creionașe cu vârf mic ca de croitoreasă.

Rodica făcea o îndeletnicire din călătorie nu pentru a schimba conceptul acestei plăceri, ci pentru a răscumpăra un timp. Un timp în care își înghițea cu noduri și își căuta ape la mal. Cu nume de Domn D.D. Și acest domn se afunda în revelația drumurilor. Vocea lui, aparent neserioasă, îmi părea radicală. Închidea mereu ochii la traversarea cartierului răpit de farmec, iar mașina gonea în ritm trepidant.

Domnul C.C. nu purta barbă, era simplu ca orice trecător, dar frapa prin eșarfa înfășurată pe după gât. Aici purta un colier de smaragd adus din deșert. Deșertul îi era coloana sonoră a sufletului mereu plecat. Cu Rodica R.R. avea o relație a tăcerii ascunse între linii de caiet. Mărunte precum muștele din tavanul cu grinzi. Brățara ei de argint era cât o amuletă care își schimba culoarea după timpul imprevizibil. Cu mâinile în jurul capului, își lăsa mereu pielea brațului dezgolită să i se vadă inscripția de pe brățară.

Rodica R.R. nu era o sclavă pe pământ a propriei sale ființe răstălmăcite în fredonări versatile; ea era ca un lac pustiu în care venele roșii se adună să formeze o fântână. Acest lac pustiit îi aduna sentimentele și i le transforma în cenușă. Gonea. Gonea mașina ce nu îi era decât un compagnon, dar peste animalele pădurilor și ale câmpurilor, se înălțau podețe și ierburi, să îi dea aerului prospețime, precum apa de izvor.

Vii, catifelate plantații diverse, ascundeau tainic casele înflorite în miez de vară. Merii și perii sălbăticiți de veacuri dădeau umbra necesară mâinilor prin care Crin colora locul.

Din prag, atât era voie, se auzea vocea tușită pe care Rodica R.R. o rostea în surdină. Ajunsă în casa singuratecă, Rodica R.R. a simțit un neajuns vătămător. Viața ei era făcută doar din segmente de timp care mișunau toate călătoriile ei. Evadarea îi era o fericire explozivă, mai ales când îi venea după o leneveală maladivă (presupun).

Știind-o aproape în pântecele mele (că doar suntem o lume, nu-i așa?), am așteptat să o întreb (în urmă cu ceva vreme, când se făcea primăvară) de unde vine, de are un nume sortit și un destin aidoma. M-a privit străfulgerând un gât galeș prelung, ca un sărut furat peste lungimea lui și cu ochii dintr-o parte mi-a răspuns: „Vin din lumea unde nimeni nu se măsoară cu nimeni.”

În tot acest timp, ținea în brațe cărți (posibil anticare) neterminate. „Vezi, îmi răspunse, în timp ce își adula perlele ce îi acopereau gâtul, vezi, îmi spuse: „Nici penele de la păsări nu sunt la fel, nu le poți aranja decât într-un evantai, nici perlele nu le poți asorta decât la o anume eleganță! Așa e și cu oamenii. Ei sunt între ei și dușmani și prieteni. Dar niciodată asemănători.”

Am înțeles după îndelungi tăceri cum penele au rostul lor, într- o lume savantă în care eu nu aș avea curaj să stau pe un comod fotoliu. Și am decis să o urmez, să lustruiesc pene mereu și să le fiu fidelă lor, să am tandrețe și să îmi ofer brațul timid ca privirea, doar cu preț de zâmbet pur precum paharul de cristal din care eu și Crin ne sorbeam licorile.

Șoseaua tăia în două o natură exuberantă și plină de seva unei veri pe un șes deluros precum verdele pădurii. În zori, când o petreceam cu ochi și pleoape ca de aripi obosite de fluture, mă întrebam dacă nu cumva toți impresioniștii și-au unit talentul spre a crea răsărituri care nu i se întrevedeau decât în muște plăpânde. Iar eu mă credeam (într-un gând) desprinsă de altă realitate.

Acasă, odată ajunși, am simțit că în viață, probabil și la casa unde obișnuia Rodica R.R. să își cheme Domnul C.C., deci acasă, frunzele au devenit smochine fără veșminte și dulcele lor e precum al cărților care s-au copt în atâtea călătorii, pe un pom viu. Când i se servea masa, Crin o ajuta să îi simtă gustul, el venea la o anumită oră, și serviciul de porțelan lucea a gust și arome de dafin. Din când în când îi lasă uscățele în formă împletită care semănau cu o cascadă în formă de opt infinit. Altădată, un alt Domn M.M. o îmbiase cu un desert colorat în alb, ca de orez, roșu ca de morcovi, roz și verde ca de grădină pictată sau violet, ca de afine dintr-o tartă râzândă. Un zâmbet învăluitor îmi delecta sosirea. Am împodobit zidul natural cu zorele albastre și begonii în culoarea sângelui pur precum soarele ascuns între obloane. Între mine și Crin era acum o scară cu podele. Și într-un ungher erau pitite, pe flori de uscățele, mănunchiuri de fișe cu însemnări despre ce e cu rotunjiri în dragoste sau ce e cu libertatea de a călători. Canapele verzi tronate sub grinzi și tușe erau minuscule decoruri până a părăsi încăperea înspre grilajul de piatră de munte brută, de o izbitoare naturalețe.

Și aveam relații foarte adânci doar cu viața. Și nu numai.

Odată, chiar ea, Rodica R.R., m-a întrebat de ce un anume și atât ritual al lumânărilor. Acasă îmi ofeream un spațiu intim ca și când mă închiriam, pentru o vreme doar mie însămi. Aprindeam lumânările nu numai duminica, ci și în zilele când noaptea mușca din zi - feeria. Îmi amintesc cum, odată, când Domnul D.D. a venit cu un imens buchet de flori, primul gând a fost să izgonesc întunericul, care începea ușor lumina. Acasă, acolo ori aici, atunci și acum, colecțiile mele își așteaptă flacăra. Fie ele în sfeșnice, fie în colecții, fie în culori, parfumul lor adia lumină! Mă înfrângea teama de întuneric? Obișnuiam să ofer mici ghirlande în care să stea ascunsă o lumânare. Și, oare ce mai faci, acasă, aș fi întrebat-o pe Lacrima și parcă o aud: „spăl, storc, usuc, ascult."

Față în față. În spate ne (mai) rămânea timpul. „Lasă-mă să vorbesc!" (îmi spunea, la telefonul din miez de noapte) vocea capturată de respirații a Domnului D.D. Nu prea aș putea, gândul îmi era ba la oameni sau locuri de care obișnuiam să mă leg cu o îndrăgostire imediată, dar acum, cu noduri în gât (i-aș fi spus Murei) că nu m-am îndrăgostit nici de locuri, nici de oameni (decât de acei pe care călătoriile mi-i scotea în cale, precum o lumină ori stea). Ce îmi mai sugerau cărțile semnate de Rodica R.R. era preocuparea de a spulbera durerile ori pierderile. Doar unii dintre pereți, chiar decolorați, îmi luminau negrul, iar parchetul avea miros de zmeură coaptă pe jar de smochine. Nu așteptam decât o sărbătoare (atunci când din frunze topite sub granit răsăreau flori care înfloreau). Strălucirea pereților nu o mai vedeam netedă, dar o găseam în tihna lui Crin. Forța ei vitală era să construiască. „Îmi pun o mască precum un zid între mine și orice altă carte, să alung disperările!" (o auzeam mereu în conversații).

Rodica R.R. era propria sa rană în trecerile sale călătoare. A trăit în viața ei bine! A întins mâna a câta oară și și-a dezbrăcat nopțile în dimineți devreme așteptând alte cântece de răsărit. Și iubea, deasupra tuturor lucrurilor, toate timpurile din oameni, pe care îi asemuia crucilor, cărora le sorbea verticalul marmorei ori granitului de neclintit. Stătea mai mereu în picioare de parcă o baghetă ascunsă îi dirija ținuta ori nelipsita brățară. Nu se asorta niciodată cu eșarfa domnului D.D., dar îi plăcea să le țină de souvenir-plaisir din atâtea călătorii. Mătasea lor îi amintea de culoarea mov a buzelor cu gust de prună coaptă. Nu știa să citească/ghicească în globuri de cristal. Dar la ce bun? Poate îi plăcea să asculte o romanță sau un bolero. Și-a trăit viața până la supliciu de sfâșietor în adâncuri și până la sublim în înălțimi. Faptul de a-i fi pentru Rodica R.R. ca o geamănă era camuflaj. Durea dragostea unei dureri. De aceea mi-a fost dat să mă înstăpânesc în călătoriile ei, când în rugină, când în lob făr'de lumină.

Odată, în derdelușul soarelui, căci obișnuia să își planifice câte o scufundare de aceasta, deci odată, a nimerit valea, podețul și toate florile (buchet de anotimpuri): lăcrimioare, rose, caluna ori illex. Ar fi vrut să le calce pe fir de picior, să li se lumineze coroanele corola, dar nu! numai oamenii

se calcă, între ei, în/pe picioare, să își arate piroanele virile ale orgoliilor ca niște imaginare orgasme. Salvarea lor, a florilor, era policandrul celest, care lega, precum în funde, miresme focale. Liniștea o găsea în alinierea rozalie a arborilor ce desprimăvărau distanța dinspre casă. Casa lui Crin era între aceste petale scoborâte de vânt ca niște fulgi. Aici nu era altă sală de primire nici sobe de tuci. Paginile pe care le scria despre ea, îi erau cumplit de crude. Obișnuia să întrebe pe alții și încerca să se disimuleze. Discuțiile cu ea îmi confirmau că metaforele și drumurile îi erau ca o pendulă. De ceas exact! Discret învăluită în seva unui parfum franțuzesc, Rodica R.R. își pansa odiseea ca pe o rană.

Călătoriile, unele, îi accelerau bănuieli, deloc binefăcătoare, precum graba placentei să spargă apa unei femei deloc pregătită. Pregătită adesea cu „bt, adică un fel de gata pentru taifas ori tipar, nu același lucru i s-a întâmplat când, din vitrina unei placintării dosite până și de ultimii cheflii, deci prin geamuri ca de oglinzi îi apare, cam neșarmant, Domnul B.B. O apăsă, pe loc, privirea lui interioară care nu bătea cu privirea exterioară. Ceva era prea lung ca o gumă de mestecat, lipită de ultima măsea de minte. Ochiul acela ca un glob spart îi vedea culorile papucilor, nu și țintele de pe geaca de mușama cu intarsii. Și, mai e ceva, pixăreala, prin care temea până și muștele din ultima plăcintă reîncălzită, ca o dulcinee mucegaită. Sau muzica din lăptărie! Aici dirija un singur Domn M.M., după manșonul de la sacoul din catifea. Erau amândoi singuri și puteau vorbi. „Nu! nu e acasă! e la cărat butuci.”; „Da? deci nici tu nu îi știi adresa,vine rapid M.M. (dar las'că în spate la chioșc vine curând domnul P.P. și la câte dosare învârte, o găsim).” Ca la carte le era dorința de posesie! Viziunile sale sau temele alese zgândăreau pixuri respirate precum deodorantele de la toaletele de hotel. Mese la umbră, mese la soare, interior vintage, dar care se asemăna cu proprietatea unui artist cu har, vietăți domesticite, alese platouri îi stăruiau, precum statuile din expoziții, în mintea înfundată ca de bomboane cu vitamine. Terasele erau inundate de lume și de soare, un soare cald printre verdeață și, ici-colo, răzlețe turme la pășune. Orice călătorie îi era ca un sandviș din care lipsea verdele salatei sau ca un măr roșu trist, căruia îi murea, de la vânt, livada.

Mă întrebam adesea dacă nu sunt eu cea care delirez la vederea pâlcurilor de păduri stufoase care scăldau în semeția lor casele îngrijite ale sătenilor unde Crin era așezat. Îmi doream arbori singuratici care să mediteze cu mine. Am văzut în casa pe care o avea Lacrima pe un deal așezat într-un mestecăniș. În interiorul ei erau lupte, care se dădeau pe grade de rudenie, fie de sânge, fie îndepărtate, revolta aborigenilor era starea lor cu efect de maculator. Vocile lor erau nedistincte, câte un prelat le mai citea, din când în când, geometria împăcării.

Învăluiți în pardesiuri negre de culoarea norilor plini de furtună, rudele de sânge blestemau pântece de mamă și hărțuiau scuipat la ghena de gunoi a vecinilor. Aburul lor era abject, ca al vulturului de pradă, iar statura lor golită de sacii cu bani ascunși în vie, era a copacilor dezgoliți și morți, ca roșul rujului din florile de cireș japonez. La desele lor mese cu gust de zer, se așezau, în straturi, câteva umbre care aveau gust de lăcomie și pustiu. Le ședea foarte bine în haine ca umbra, pentru că nimicurile despre care vorbeau le erau probe. Cocoșeii de aur pe care și-i doreau la butonieră erau ca niște urme de tăieturi la încheieturi de la cei pe care i -au înșelat nemilos.

Nu știu ca din zbucium și răspăr de zile să ne fi lăsat registre cu opere unice, nu! dar știu că Rodica R.R. o va face. O știe și ea, o știu și eu! Timpul rămas e timp! Pentru atâta poezie, încât paginile ei să respire adevăr. Timpul poeziei, pentru ea, era ca un timp al fericirii. Ea, o rudă de un neam bun și o prietenă tot de neam, iubea nucul din grădina casei ce nu o mai avea, dar iubea și confesivul. Apărut ca din senin și fără șlefuiri. Ca în croitorie. Fără probe și însăilări. Fără tușe și tivuri false. Foițele pe care le fâlfâie în ochii celor chemați sunt ca de jar și pline de poem. „Mi-ați părut un om mai dur sau tranșant, dar, acum, că vă cer atâta ajutor, deși nu vă prea caut, păreți un om extrem de abil și săritor!”, îmi povestește, pe sărite, Rodica R.R. despre o altă rudă prin alianță.

(Va urma)

Florica R. Cândea – Arad, Romania

Mihaela Cristescu - Versuri

SPIRALĂ

Gândul,
aproape cântărit pe coarda întinsa de chitară
din living-ul căprui al dimineţii,
coboară în trepte abrupte
până dincolo de miros,
simţind atingerea blândă a tastelor,
sunetul computerului animat
în ferestrele consecutive
ale re-întoarcerii la sine.

MASA DE LUCRU

Deschid cartea
şi o aşez cu grijă pe masa de lucru
să îmi amintească de lemnul din curtea
bunicilor,
o singură tăietura
în fâşii albe şi puternice,
fără speranţă sau plasmă,
doar imagini contopite
într-o conversaţie rătăcită.

CAZANIE

Ca şi cum monştrii s-ar repezi la mine
şi m-ar înghiţi
într-o singură muşcătură,
sau o viespe cu veninul ei incolor
m-ar înţepa până la os,
aşa întorc privirea
prin amintirile corpului meu
încastrat în perete,
privind tiparul lor proaspăt
ce îmi zădărniceşte
dorinţa de plecare.

TĂCERE

Gândurile pe care le petrec
până la poartă,
se întorc nerostite în bătaia vântului de
acasă.

Mă strecor singură în umbra lor,
prin tunete şi trăznete deopotrivă,
în tunele lungi de piatră, prin păduri de
stânci.

Ploaia de ieri le adună sub copaci
şi privesc împreună cum trec melcii,
cum vine noaptea,
total protejată de experienţa tragică
a suportabilităţii umane.

TABLOU

Priveşte în cadrul ferestrei de piatră albă,
aşa de aproape mâinile tale curbate,
o rază de lumină topită
în cercul închis
al umbrei de cristal.

AMINTIRI

Din dimineaţa aceasta,
parfumul s-a răspândit în întreaga casă
şi am căutat pentru fiecare moleculă rătăcită
câte o vorbă,
nişte idei chimice
cu valenţe perfect ordonate,
în încăperile răvăşite de soare şi oglinzi.

şi aşează-o cu grijă
pe bătăile inimii mele,
o zi şi o noapte,
prin clipă, în acelaşi sens.

Durata să hotărască mişcarea,
neliniştea să mi se ascundă în ochi:
priveşte cum coboară
picătura ta de ploaie,
cum se ascunde şi cum dispare,
între celelalte celule din apus,
până acolo unde ascultăm dialogul ascuns
între secundele de apa,
până la marginea răsuflării noastre,
pe pajiştea de rouă reflectată,
numărând încet
către zero.

Mihaela Cristescu – Sydney, Australia

CONSECVENŢĂ

Acumularea aceasta moderată
de statistici imprevizibile
mă face să consider plecarea şi venirea
ca poli ai aceleiaşi consecvenţe,
fără de reper geografic,
o privire întoarsă
în lăcaşul sfânt
al zilei de ieri.

PICĂTURA DE PLOAIE

Uite cum coboară
picătura de ploaie
din ritmul tău detaliat,

Liliana Moldovan–
Interviu cu Johnny Ciatloș Deak

Liliana Moldovan (L.M.): -În acest an ați publicat, la editura Globart Universum antologia „Stelaris”, o carte în 3 volume despre care scriitorul Al. Florin Țene scria că „poate fi considerată un seismograf al valorilor literare contemporane românești actuale”. Câte „proiecte antologice” ați finalizat în cadrul editurii din Canada?

Johnny Ciatloş Deak (J.C.D.): -Editura Globart Universum și-a propus să vină în întâmpinarea scriitorilor români din lumea întreagă și în acest sens în anul 2020 am creat Programul de promovare al scriitorilor și artiștilor români contemporani, de pretutindeni, program ce cuprinde mai multe proiecte comune, care se desfășoară an de an pe durata mai multor ani.

Primul proiect a fost antologia Universum în 5 volume, care a reunit creațiile literare a peste 200 de autori români de pe întreg globul, însumând peste 2000 de pagini editate, antologia în 5 volume Universum fiind lansată la GALA artelor ediția a 2-a in anul 2021 si bucurându-se de un imens succes mediatic.

Al doilea proiect în cadrul programului a fost cartea de interviuri GENESIS- ce însumează 40 de interviuri inedite cu scriitori români de pretutindeni lăsând amprente scriitoricești în literatura contemporană. Cartea de interviuri Genesis a fost lansată în cadrul evenimentului SA IUBIM ÎN ORICE ANOTIMP de la HANUL MOLDOVENESC în mai 2022.

Al treilea proiect s-a adresat de aceasta dată ARTIȘTILOR români de pretutindeni și se numește GLOBART (de la glob și artă) , fiind o antologie de arta în imagini în care sunt cuprinși artiști români de pe mapamond. Este vorba de un album foarte elegant de artă care a fost și un proiect delicat și costisitor dar foarte reușit.

Al 4 -lea proiect în cadrul acestui program poartă numele de GALAXY -antologie de ecouri literare, un proiect grandios în 4 volume ce aduce în lumina reflectoarelor creații literare ale autorilor români contemporani din întreaga lume. Proiectul adună în cele 4 volume, 147 de autori români de pe mapamond, însumând peste 1500 de pagini editate. Aceasta antologie GALAXY in 4 volume fiind lansată la GALA artelor ediția a 3-a in anul 2022.

Al 5 -lea proiect în cadrul programului poartă numele de ÎMPREUNĂ – și este vorba de o colecție de 3 antologii cu următoarele titluri *: Împreună să dăruim iubirea prin vers* – antologie de versuri nemuritoare, *Împreună să ne păstrăm credința* – antologie de creații literare creștine, *Împreună*

să facem o lume mai bună – antologie de texte literare. Aceste antologii ÎMPREUNĂ au fost lansate în cadrul Galei Artelor ediția a -4 a în anul 2023

Al 6-lea proiect în cadrul acestui program poartă numele de STELARIS, este vorba de o antologie de creații literare în 3 volume ce aduna într-un mănunchi stele ale literaturii române contemporane din întreaga lume. Aceste antologii STELARIS au fost lansate în cadrul Galei Artelor ediția a -5 a în anul 2024.

L.M.: Când a început activitatea editurii Globart Universum și care a fost motivul înființării ei?

J.C.D.: - Editura Globart Universum a fost înființată în urmă cu aproximativ 9 ani, ca un proiect de suflet, din pasiune și din dorința de a răspunde cerinței de editare, promovare și publicare a scriitorilor și artiștilor romani sau de alte naționalități din regiunea metropolitană Montreal.

Pornind de la sloganul editurii Globart Universum *:"Spune lumii că exiști, spune lumii despre tine!"*, editura noastră a creat o revistă de literatură artă și cultură în limba română *''Poezii pentru sufletul meu''* aici în Canada și a lansat în urmă cu 5 ani un program de suflet românesc, pentru promovarea scriitorilor români din lumea întreagă.

L.M.: - De la activitatea de antologator, editor de carte și coordonator al unei edituri, ați schimbat registrul devenind proprietarul unui studio de televiziune și realizatorul emisiunii „Salut românesc din Montreal". Ce provocări ați întâmpinat ca anteprenor și realizator al unei emisiuni care promovează valorile tradiționale românești în Canada?

J.C.D.: - Da, în urma cu câțiva ani am construit la Montreal UNIVERSUM VIP STUDIOS unde am început cu o mână de oameni să realizăm emisiunea SALUT ROMÂNESC DIN MONTREAL pe care o transmitem pe platformele noastre digitale și pe canalul nostru de youtube. Provocări au fost multiple și încă mai sunt pentru că nu-i ușor să faci lucruri extraordinare fără nicio finanțare, nicio subvenție, totul numai din fonduri proprii. Pentru unii acest lucru pare o nebunie dar noi am dorit prin acest proiect să încurajăm și să promovăm talentele din comunitate și să le facem cunoscute lumii întregi. Peste tot în lume trăiesc români iar în fiecare comunitate există diamante nedescoperite. Noi asta facem, le descoperim și le prezentăm publicului larg.

L.M.: Care este statulul editorului de carte, în Canada? Este dificilă înființarea și susținerea activității unei edituri care promovează scriitorii români?

J.C.D.: - În Canada, statutul editorului de carte este reglementat de diverse legi și politici culturale care sprijină industria editorială. Editorii pot fi înregistrați la organizații sau pot fi independenți nu sunt obligați să obțină o licență specifică pentru a opera, dar trebuie să respecte legile privind drepturile de autor (Copyright Act). Ca trend, piața editorială canadiană se îndreaptă în mare parte, tot mai mult spre regimul de self-publishing.

Guvernul federal nu oferă finanțare pentru reviste și publicații în limbile minorităților (deci nici pentru limba română), ei au programe diverse pentru cărți în engleză sau franceză (cele două limbi oficiale) care ajută editorii să publice și să promoveze cărți canadiene, dar nu există niciun sprijin pentru cărțile sau periodicele (revistele) în limba română.

Tocmai de aceea, fiind dificil din punct de vedere material, nimeni nu vrea să publice cărți și reviste în limba română. Atât la nivel federal cât și la nivel provincial este practic inexistentă susținerea activității de publicare în limba română.

L.M.: Institutul de statistică din România, stabilea, cu doi ani în urmă, că interesul românilor pentru lectură este de 30%. Care fi cifra ce reflectă apetitul canadienilor pentru lectură, frecventează bibliotecile ori îi vedeți prin librării?

J.C.D.: - Canada are o rețea extinsă de biblioteci publice și un sector editorial activ, cu foarte multe librării, ceea ce dovedește un interes semnificativ pentru lectură în rândul canadienilor. De exemplu, Biblioteca Publică din Toronto este una dintre cele mai mari din lume, cu milioane de vizitatori anual.

Conform unui studiu realizat în 2016 de compania de cercetare de piață GfK, 11% dintre canadieni au declarat că nu citesc niciodată cărți, iar 36% dintre femei și 23% dintre bărbați din Canada au afirmat că citesc zilnic sau aproape zilnic. Când am venit în Canada am fost șocat să observ că oriunde mergeam în avion, metrou sau autobus toată lumea avea o carte în mână. Acum însă îi vedem pe toți cu telefoane în mână.

L.M.: Despre românii stabiliți în Canada, ce ne puteți spune? Sunt la curent cu noile apariții editoriale din România? Participă cu interes la lansările de carte ale autorilor români stabiliți acolo?

J.C.D.: - Pentru a vă răspunde la întrebare trebuie să specific mai întâi că aici distanțele sunt foarte mari iar comunitatea românilor stabiliți în Canada este practic răspândită pe mii de kilometri. De aceea nu suntem toți românii concentrați într-o singură comunitate ci în mai multe. Numai în zona metropolitană Montreal, sunt 17 biserici ortodoxe și aproape tot atâtea asociații românești. Dorul de casă de tradiții și de tot ce este românesc îi face pe aceștia să participe la activități literar artistice, lansări de carte, spectacole culturale, vernisaje și expoziții.

Datorită internetului în ziua de azi accesul la informație este practic nelimitat. De aceea românii din diaspora sunt la curent cu tot ce se întâmplă în România, inclusiv în lumea politică, dar și în lumea literară.

L.M.: Cu ce proiecte editoriale și culturale doriți să le stârniți interesul în 2025?

J.C.D.: - Bineînțeles că ne propunem și în acest an, să continuăm cu același elan activitatea editorială și culturală. Acest an, 2015 vine însă și cu mari provocări din punct de vedere socio-politic și economic. Perioada aceasta tulbure, plină de nesiguranță și-ar putea pune amprenta și pe proiectele noastre și aici mă refer la toate activitățile culturale din comunitate, lansări, vernisaje, evenimente artistice, spectacole etc.

Din punct de vedere editorial, în acest an avem în plan publicarea mai multor scriitori români inclusiv în lucrări individuale, (cărți de texte literare, poezii, proză scurtă, romane, note de călătorie, critică literară) sau în lucrări comune, de grup, cărți de interviuri și de asemenea în revistele noastre POEZII PENTRU SUFLETUL MEU.

Vă mulțumesc pentru onoarea și atenția acordată!

Cu deosebit respect,

Johnny Ciatloș Deak - Montreal, Canada

Carina A. Baba

In Out / Out In… o viață prinsă în mănunchiuri de cuvinte...

Toate se petrec la timpul potrivit, nici mai devreme, nici mai târziu! Așa și această carte, a așteptat prima lună a primăverii pentru a înmuguri, iar în ultima zi a lunii lui Marte, ziua lui Nichita Stănescu, cel care încerca să îndoaie „lumina / ca pe o ramură a cărei singură frunză era soarele", înflorirea i-a fost desăvârșită. Și ce mu(l)tă bucurie te poate încerca văzând ninsoarea de dalb ori simțind parfumul acestor flori de cuvinte, din cuvinte, care, totuși, nu sunt altceva decât întrupări ale gândurilor autoarei, care dăruie și (se dăruie) necontenit: „risipei se dedă florarul!"(Lucian Blaga).

De curând, Editura UZP a publicat un inedit volum semnat Florica R. Cândea: *In/Out cu mine, Out/In în afara mea*, 296 de pagini, copertă – Cristian D. Sida, lector Teodora Marin. Volumul conține o dedicație: *În anii '75 ai rătăcitelor iubiri, cu plecări și veniri, dedic această carte, a cincea, din serial, cu irizări autobiografice, fiului meu, Cristian, stâlp și sprijin în toate* și face parte dintr-o colecție formată din cinci volume, primul fiind publicat în 2017.

Motivul publicării volumului *In/Out cu mine, Out/In înafara mea* este precizat în Nota autorului: *„Eu nu lucrez pentru gloria mea personală, ci lucrez pentru gloria geniului uman" (Traian Vuia). Am ales acest citat care (îmi) reprezintă aproape toată intenția vis-a-vis de conținuturile acestui nou volum. Jurnalismul cultural (prefețe, intervenții directe sau indirecte, note, prezențe, epistolar, jurnal, biografii ș.a. valorizează anume evenimente trecute, dar revenite în prezențe, în aserțiunea opțiunilor pe care le-ar dori oricine (fie cititor, fie autor). Am așezat vieți și documente în contexte inedite, iar toate punctele de vedere sunt personalizate într-un anume câmp al gândirii. Amestec de recenzii, idei, simple păreri sau șirag de evenimente, volumul nu curtează nume, ci le apreciază ierarhiile valorice."*

Volumul, structurat pe patru planuri, cuprinde un Curriculum vitae original, 45 de Dialoguri neconvenționale, Poeme și un fragment dintr-un inedit Jurnal de călătorie. Planurile se îmbină, pe alocuri chiar se confundă, autoarea vrând parcă să transforme întreg volumul într-o metaforă a vieții.

Curriculum vitae sau istoria vieții, cu drumuri și bănci ca niște locașuri „de stat cu capul în mâini în mijlocul sufletului" (Marin Sorescu), străbătute alături de oamenii sufletului ei, cu poteci, alei, cărări sugestiv intitulate – prezențe și existențe în referințe biografice, în reviste și ziare, în crestomații, periodice, studii de specialitate, asociații, pe site UZPR, în antologii, culegeri, dicționare, în presa electronică, în recenzii, cartagrafieri, expozee, în eseuri expresive etc.

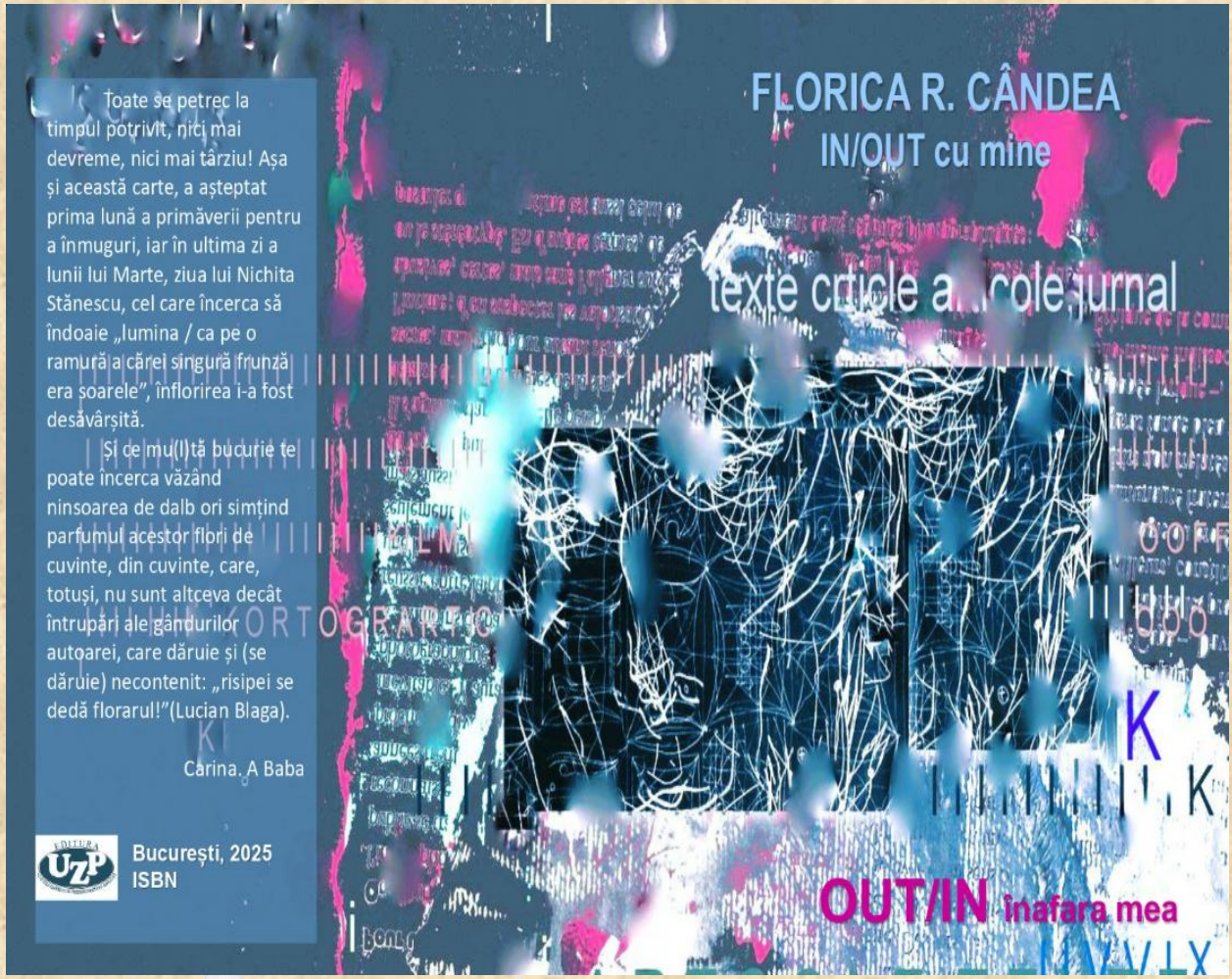
Dialoguri, 45 de această dată, dar numărul total al dialogurilor cuprinse în această colecție se apropie de 100, deoarece nimic nu e mai frumos decât să încerci să înțelegi, iar comunicarea autentică se naște tocmai din această dorință de înțelegere a celuilalt, dar, în același timp, și a propriei persoane. Astfel, printre cei care și-au prins sufletele în mănunchiuri de cuvinte, se află și: Corneliu Artimon, Lavinia Betea, Lucia Bibarț, Eugeniu Criste, Sandu Crișan, Hans Dama, Vasile Filip, Constantin Gumann, Daniela Gumann, Florica Mureșan, Anișoara Laura Mustețiu, Horia Truță, Ioan Valeriu Tuleu, Valentin Voicilă etc.

Ca niște noduri de aducere aminte a propriei meniri, autoarea inserează printre prezențe, existențe și dialoguri câteva Poeme: *m-am născut / într-o seară de mai /cu flori de salcâm / în*

poala mamei / caldă / și fața-i surâzând; // calea spre cer / e / asemenea / unei icoane / și / ce frumos / e / să te închini / la o Icoană / cu fața / spre cer...

Jurnalul încheie această călătorie spre propriul sine, călătorul-autor traversând nu atât meridianele lumii, cât pe acelea sufletești, recunoscător pentru tot ce a întâlnit pe drum și pregătit pentru o nouă aventură.

Așadar, *In/Out cu mine, Out/In înafara mea* este o carte a călătoriei (în timp), a nădejdii, a dăruirii, a pasiunii, dar, mai ales, o carte cât un fir roșu (al Ariadnei)...

Carina Baba – Arad, România

Mihai MERTICARU - versuri

PREVESTIRI
Din noapte-am răsărit
și-n noapte m-oi întoarce,
c-așa cântatu-mi-au la geamuri
petrecărețele Parce

și-au scris apoi în aer,
și-au mai scris și pe ape
să duc mereu în cârcă
mai mult decât încape

și-au mai menit în cor tustrele
să rătăcesc mereu prin spații paralele

și-au mai șoptit apoi în patru zări
să mă devoreze
o misterioasă sete de întrebări

și-o infinită foame de azur
mai mult decât pot să îndur

și-au mai fluierat, printre dinți, mânioase
să nu-mi mai iasă poezia
din oase.

EXTINCȚIE
Un cântec de sirenă s-aude dintr-o zare,
printre visuri, cu cenușă, ninse,
tresare gându-ți ostenit a înserare,
luminile-s, aproape toate, stinse.

jocul de șah e pe sfârșite,
tabla cu pătrățele e tot mai goală,
pământul, mușuroiul cu termite,
tocmai plonjează în oceanul de smoală.

perdeluite-s căile cu neguri dese,
la capăt, te-așteaptă o fundătură,
ghinioane și eșecuri, pe alese,
recolte bogate de pleavă și zgură.

corabia-i spartă și fără vele,
ți-a mai rămas de doi bani zăbavă
și libertatea de a zbura spre stele,
ultimă, fenomenală ispravă.

PĂRINTE CELEST
Te văd mereu prin fereastra unei icoane
cum legi noaptea de zi și luna de stele,
cum croiești noi labirinturi
prin lumi paralele.

Te văd cum zugrăvești cerul cu nori
și paradoxuri cu orori,
cum scoți pietrele din râuri
și le arunci, păsări, în văzduhuri,
cum cerni peste noi povești sefiste
și zile cu tolba pline de grenade
moraliste...

de ce, Doamne, pregătești noi Golgote
pentru urcat cruci de lacrimi poliglote?
de ce ridici noi betoane și castre
de ce ne îndepărtezi
de umbrele noastre sihastre?

de ce ne izbești cu capul de zidurile nopții
și ne arunci în jocul arbitrar al sorții?
de ce visezi lumea și-o reinventezi
cu mai mulți patrupezi?

de ce ne orbești cu atâta lumină
ca să nu vedem tainele Tale supreme
și puterea-Ți divină?

Dana Opriță –
A, B, C și încă... Smaranda Kafka

Nimic în viață nu este întâmplător a ajuns o propoziție des repetată, însă sensul ei scapă multora. Dacă ne acordăm răgazul să ne gândim, înțelegem că până și cele mai neînsemnate lucruri își au rostul lor. și-au avut rostul, atunci când s-au desfășurat în timpul nostru real. Nu un puzzle pe care Cineva îl recompune pentru noi, ci perceperea pe care noi înșine ar trebui să o avem asupra fiecărei piese ce îl alcătuiește, (care reprezintă existența noastră aici și acum) și plasarea ei exact acolo unde dorim. Fiindcă, până la urmă, chiar dacă, poate, altceva ne-au hărăzit ursitoarele la nașterea noastră, destinul ni-l hotărâm singuri, de vreme ce avem libertatea de a alege.

Iar peste toate acestea, trebuie că există o anumită ordine în marea dezordine care pare să fie viața noastră: chiar și cei care nu îl recunosc pe Dumnezeu reușesc, totuși, (dacă) să înțeleagă cât de minunat sunt aranjate pentru noi, ceea ce numim și credem că sunt întâmplări. Așa trebuia să se întâmple, s-ar grăbi scepticii să afirme. Doar că puteam foarte bine să refuz participarea la un Zoom (mulțumesc pandemie!), care, din pricina diferenței de fus orar, m-a făcut să fiu trează și, pe cât posibil, în formă, la ora 2 și jumătate din noapte/ dimineață, pentru o întâlnire între poeți, România – Australia. Acolo s-a „întâmplat" să fie Smaranda Kafka. Am apreciat de la bun început naturalețea cu care se exprima, simțul umorului, ironia, autoironia, ușurința în a descrie o amintire, subtilul simț de a observa detalii și reacții ale oamenilor, toate acestea în câteva pagini pe care le-a citit la această întâlnire Zoom, prin care orice limite legate de timp și de spațiu se anulează.

Am păstrat legătura cu Smaranda Kafka și am aflat de la ea că, deși impulsul de a scrie a existat dintotdeauna, tipărind virtual cărți întregi la editura „Memorie personală", abia acum, nu de multă vreme, a avut răgazul să-și acorde timp să aștearnă pe hârtie, tot una virtuală, dar și concretă, totuși, cea a computerului, povestiri, inventate sau reale. Editura, de data aceasta cu adevărat reală, binecunoscută și apreciată, numită „Coresi", i-a deschis porțile pentru a publica. După ce am parcurs paginile acestui roman pe care bine ați ales să îl citiți, greu mi-a venit să o cred pe autoare că e la prima carte oferită spre publicare. și a ales să fie un roman, iar nu o culegere de povestiri scurte care, de când s-a hotărât să le dea viață, se scriu de la sine și se înmulțesc precum ciupercile după ploaia inspirației care nu pare a avea limite. Deja un astfel de volum e gata de a fi oferit spre publicare, ne anunță Smaranda Kafka și sunt convinsă că va fi la fel de bine primit de către cititori.

Romanul „ABC-ul unei vieți" este acel gen de carte pe care nici nu îți dai seama cât de repede ai citit-o și, odată ajuns la finalul celor două volume, te întrebi de ce doar atât? Domniei sale i s-au părut, însă, și așa prea multe pagini și a tăiat fără milă 10 fragmente largi. Cu siguranță ele nu au dispărut în neant, ci vor reveni, poate sub forma unor scurte proze, autoarea mărturisind că a fost o nebunie să înceapă cu un roman și, oricum, crede mai mult în destinul favorabil al prozei scurte. Sincer, îi dau perfectă dreptate. „ABC-ul unei vieți" este o carte scrisă cu o de remarcat ușurință pentru cineva care, repet, este la prima carte dată tiparului. Sunt relatate întâmplări care, așa cum sunteți avertizați de la bun început, au, uneori, un punct de plecare din viața reală a autoarei. Un roman cu povești de spus la gura sobei, cum îmi place mie să spun, cu multe personaje și totuși, unul singur: copilul Anda și familia ei.

Astfel, eroul principal este unul colectiv, aș spune, de vreme ce părinții, în primul rând, dar și bunicii fac parte mereu din universul pe care îl (re)creează Smaranda Kafka. Fiecare capitol este

o povestire de sine stătătoare, care descrie drumul vieții unui om, dar nu ca într-o autobiografie clasică, ci (re)găsind pentru fiecare moment important al acestui parcurs, acel „ceva" care a constituit piesa din marele puzzle pomenit, cel al existenței personale. Precum orice autor cu talent, ce știe să alcătuiască o carte, Smaranda Kafka nu s-a lăsat intimidată de provocatorul proiect pe care și l-a propus. A știut să găsească modalitățile cele mai atrăgătoare și inedite de a povesti. Fiindcă un scriitor, dincolo de talent, trebuie să aducă mereu pe cât posibil, ceva nou, care să-l departajeze de celelalte talente scriitoricești. în cazul nostru, chiar de la primul capitol autoarea își dovedește unicitatea, lăsându-și propriul suflet să povestească, să comenteze, ironic/tandru cu lumea din afară pe care încă nu a cunoscut-o în trup, fiindcă nu s-a născut încă.

O ingenioasă reconstruire a faptelor pe care avea să le afle mai târziu: de ce pe certificatul care atestă intrarea în viață a copilului ce se cheamă în carte Anda este trecut șofronea, numele unui sătuc pierdut pe harta țării, în apropierea Aradului, acolo unde bunicii materni au trăit și unde părinții erau în vizită, într-o noapte de iarnă teribilă. ABC-ul vieții înseamnă copilăria și adolescența, adică cele două volume, în care fiecare capitol relatează noi întâmplări, care au construit un caracter frumos, demn, ambițios, plin de înțelegere și iubire care trebuie dăruită. Povestiri despre un timp al istoriei pe care l-am trăit mulți dintre noi. Descris indirect, el face parte din decor, este doar locul de desfășurare al poveștilor, nu scopul acestora. Rămâne numai uimirea că a putut exista. Că, oricât de dificil era să găsești modalitățile de a supraviețui decent, se găseau mai întotdeauna soluții mai mult (sau mai puțin) ortodoxe.

Păstrând în suflet credința în Dumnezeu, (chiar dacă nu o puteai spune cu voce tare și oricui) și dragostea de țară, nutrind speranța că, în viitor va fi bine, puteai merge mai departe. Lecții de viață, evenimente, experiențe, amintiri, peste care se brodează dialoguri și personaje fictive, dar atât de firesc integrate într-un tot unitar, încât nu știi unde e limita dintre realitate și ficțiune și nici nu trebuie să știi, fiindcă ce contează cu adevărat este ce rămâne după ce citești: și rămâne bucuria unei copilării cu părinți minunați, cu bunici grijulii, reamintirea că familia – începând cu mama și cu tata – este extrem de importantă pentru educația și sănătate din toate punctele de vedere a copiilor. Un fel de „Amintiri din copilărie", cu un decor schimbat, dar același tip de năzbâtii, cu alte jucării, uneori, dar aceeași inocență. O lume în care te simți bine, pe care, ca fiecare dintre noi, ai vrea să o retrăiești, pentru că acolo ești în siguranță, înconjurat de iubirea părinților, pricină din care știi că orice necaz se estompează, iar orice problemă își găsește rezolvarea. Pe Creangă nu l-a întrebat nimeni de ce a scris acea minunată carte, doar prietenul Eminescu a știut că era nevoie să îi spună că trebuie să o pună pe hârtie, că prea frumoase sunt poveștile și prea frumos sunt povestite.

Pe Smaranda Kafka, însă, am avut îndrăzneala să o întreb și să aflu un răspuns. Acesta a venit deloc surprinzător, așa cum se poate deduce și după ce parcurgi toate paginile romanului: în memoria părinților prea iubiți, Liviu și Elena Ghișa, a bunicilor materni, Mama Ană și Moșu Trăian Noghiu, a bunicului Cornel Ghișa, Preot Iconom Stavrofor, cel care, pe vremea când Ardealul era parte din Imperiului Habsburgic, asumându-și orice risc, îi învăța pe copii să scrie și să citească în limba română, preot-dascăl iubit de toți, a cărui înmormântare este o amintire memorabilă, descrisă cu mare emoție; tot o astfel de imensă emoție dublată de respect și recunoștință o are și în capitolul consacrat integral unchiului Simion, ofițer de cavalerie în Legiunea Română a voluntarilor ardeleni, ce luptase în Primul Război Mondial pentru eliberarea țării. Mai apoi, având ca țel desăvârșirea eliberării și reîntregirea țării, s-a alăturat detașamentelor de soldați români în cadrul Legiunii Franceze, care, împreună cu Țarul Rusiei, și-au unit forțele în a sta stavilă trupelor Armatei Roșii.

Istorii adevărate, precum și participarea în numele familiei și al moților din Apuseni, a fratelui mai mare, Ioan Ghișa, ca delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, rămânând pe veci mărturie semnătura lui pe Decretul Unirii Transilvaniei cu România, alături de a celor peste o mie două sute de delegați ai românilor transilvăneni. O copie a acelui document se păstrează cu grijă în familie, din generație în generație. Astfel de amintiri depănate chiar de participanții la aceste evenimente ale istoriei fac și mai interesant „ABC-ul unei

vieți” cu o atât de largă tematică. Repet, fiindcă mi se pare important, dintre multele lecții de viață pe care personajul nostru principal le-a învățat în familie mai întâi a fost cea legată de dragostea necondiționată față de țară și de pronia divină. Liderii aflați la putere și regimurile politice sunt temporare. Patriotismul și Dumnezeu sunt valori eterne. Astfel, cu o admirabilă inteligență sunt scrise paginile despre excursia la mănăstirile din Moldova. Remarcabilă alternanța între tovarășa ghid, devotată trup și suflet cauzei comuniste, descrisă cu o tristă ironie, și curățenia sufletească a preoților, devotați și ei trup și suflet, însă lui Dumnezeu.

Cât de bine descrisă este convorbirea preoților cu adolescenții veniți în excursie. Cât adevăr în faptul că, deși era mai bine să nu abordezi acest subiect în acei ani, el nu a fost niciodată părăsit. Iar preoții, mai ales (atunci când puteai sta în preajma lor, fără teamă, ca într-o astfel de vizită la celebrele mănăstiri din Moldova), dar și părinții și bunicii oricărui copil care a crescut în acea perioadă a istoriei învățau despre dragostea pe care trebuie să o avem față de creatorul divin. Dumnezeu și dragostea de țară și de părinți – lucruri sfinte care ar trebui purtate în suflet și în minte necontenit. Chiar și în secolul al XXI-lea. Sau mai ales acum. E mare nevoie ca aceste adevăruri să fie păstrate vii.

„ABC-ul unei vieți” este, așa cum spuneam, mai mult decât o înlănțuire de amintiri din copilărie și adolescență este o peliculă prețioasă care descrie istorie, tradiții, într-un cuvânt: viața, prin intermediul unor personaje reale și fictive, atent alcătuite, descrise și aduse în scenă cu dezinvoltura unui talent înnăscut. Nu întâmplător am spus „peliculă”: nu doar în descrierile pe care le face, fie că e vorba de case, străzi, natură sau persoane, dar acțiunea în sine a fiecărei povești-întâmplare este extrem de vizuală. Astfel încât, romanul se aseamănă cu un film serial, în care fiecare capitol este un nou episod, Smaranda Kafka știind să creeze atmosfera fiecărei povești, indiferent de locul unde se desfășoară sau de personajele implicate.

Stilul abordat în acest roman este unul oral, cu mult umor, ironie, perfect mulat pe situații și personaje. Ușor derutantă la început, alternarea dintre persoana I și persoana a III-a pentru povestitor, de fapt face și mai puternică implicarea cititorului. Intervențiile aparent seci, ce aduc informații, unele noi, din care ai ceva de învățat, altele pe care ți le reamintești, îmbogățesc conținutul acestui atipic roman – fie că sunt date despre construcția unei clădiri, detalii ale dezvoltării orașului în care a crescut, Arad, câte ceva despre conflictul dintre cele două mari localități din vestul țării: Arad și Timișoara, imaginea Capitalei, văzută prin ochii provincialilor, datini străvechi din Maramureș, litoralul unde încă puteai să bei o cafea la nisip, preparată chiar de cei care au răspândit-o în lume, viața în spitale sau în fabrici, prieteni de toate naționalitățile, lucru firesc când ești aproape de graniță, sistemul de învățământ, relația profesori-elevi și elevi-elevi, dar, mai ales, ce însemna viața de familie și cea alături de prieteni.

Unul dintre primele lucruri pe care, pare demult, le învățam la școală era Omul este o ființă socială, care, prin urmare, are absolută nevoie să fie împreună cu semenii săi. Oare ce spun acum profesorii? Probabil îi învață pe elevi că, pentru a socializa (adică „A stabili și a întreține relații amabile cu alte persoane”, conf. DEX), îți trebuie conectare la internet și subscriere la una dintre rețelele lui sociale. Cunosc din propria experiență: ai Facebook, exiști. Nu, trebuie să accepți consecințele izolării, la care oricum ești supus pe alte căi.

Timpul verbelor este predominant perfectul simplu, specific locuitorilor din sud, Oltenia, ceea ce ar putea părea ciudat pentru un ardelean. Doar că folosirea lor nu are legătură cu numeroasele regionalisme, care au și explicația binevenită, răspândite pe tot parcursul cărții. Sunt doar o atentă măsurare a timpului, așa cum doar un filolog, precum domnia sa, o poate simți. Regionalismele, însă, își au rostul lor bine știut și creează autenticitatea locului unde și-a petrecut ABC-ul vieții, Transilvania. Folosite în capitolul dedicat excursiei în Moldova, au un scop dublu: autenticitatea limbajului dulce, al acestei regiuni a țării, atât de bine așezat în vorbirea oamenilor

simpli, dar mai ales a călugărilor, însă și ironie, când e vorba de tovarășa ghid, pentru care mănăstirile nu sunt altceva decât monumente istorice și doar atât.

Smaranda Kafka știe să creeze nu doar atmosferă în desfășurarea poveștilor, dar construiește caractere cu însușiri bine definite, asta pentru personajele fictive, fiindcă, în cazul celor reale, din familie, nu a trebuit decât să le descrie. Cine pot fi cititorii acestei cărți? în egală măsură cei care au trăit vremurile în care, dincolo de greutăți și incredibile aberații, exista o normalitate pierdută astăzi, ce ținea de bucuria de a simți prezența reală a oamenilor, a vorbi direct cu ei, a le vedea ochii și zâmbetul, a le simți îmbrățișarea, dar și cei care vor să afle cum fost atunci.

O carte scrisă pentru copiii secolului al XXI-lea, ca să înțeleagă faptul că viața se învață prin jocuri cu alți copii reali, nu virtuali, găsiți pe computer, așa cum spuneam, pe nelipsitele rețele de socializare. Că există cărți care trebuie citite, natură care trebuie simțită, animăluțe, pe care, dacă le ai, te așteaptă să le scoți la plimbare, să te joci și cu ele, nu doar cu monstrișorii din jocurile de pe internet. Că, așa cum spun versurile unui cântec înțelept, ca să simți ploaia, trebuie să stai sub stropii ei, nu să citești despre experiența altora.

Viața se trăiește și se învață pe cont propriu, nimic nefiind întâmplător. „ABC-ul unei vieți” poate fi o lectură interesantă și pentru cei care s-au născut pe alte meleaguri de pe planetă și cunosc România doar din amintirile părinților, dar vor să încerce măcar să afle și să înțeleagă cum se viețuia în această minunată țară, la mijloc/sfârșit de secol al XX-lea, direct de la cineva care a trăit acolo și atunci. O carte scrisă pentru oricine, indiferent de vârstă, care a înțeles că, adevărata viață se trăiește alături de familie, de prieteni, printre cărți, în natură, că ai de învățat oricând, orice, și de la câini, arici, cai, copaci, râuri, mare…

De ce trebuie citită această carte? Din simplul și puternicul motiv că ne face mai buni. Viața e plină de surprize, pentru care e bine să fii pregătit. Greșind, înveți. Suferind, înveți. Bucurându-te, înveți. și știi de ce, la un moment dat în viață, ai ales să lași departe sătucul unde te-ai născut, orașul/orașele importante ale țării, unde ai trăit, chiar țara, pentru a ajunge la celălalt capăt al planetei, să trăiești un alt fel de viață, să te naști din nou, în Sydney, Australia, de data asta, iar nu în șofronea, România. și să-ți dai seama că viața este, de fapt, același uimitor și totuși minunat miracol, oriunde te-ai afla. și mai ales, da, să-ți dai seama că în viață, nimic nu este întâmplător”.

Dana Opriță -Carolina de Nord, SUA

Johnny Ciatloș Deak

Prefață

COPILUL BOBDEGRÂU de Al Florin Ţene

Apărută la editura Napoca Star în anul 2024, cartea de povestiri **COPILUL BOBDEGRÂU** ce poartă semnătura ilustrului scriitor Al Florin Țene vine să întregească o bogată comoară literară ce depășește 100 de titluri de carte publicate.

Despre scriitorul, poetul, jurnalistul, filozoful, istoricul și criticul literar Al Florin Țene, gorunul literaturii române contemporane, s-a scris mult și se va mai scrie încă foarte mult, fiind o personalitate literară de excepție, ce lasă o amprentă puternică, cu valoare de unicat în literatura română contemporană. Numele domniei sale se leagă nu doar de operele sale literare, scriind file importante în istoria recentă românească prin înființarea Ligii Scriitorilor Români al cărui Președinte național este din anul 2006. Prin activitățile sale de promotor cultural, istoric literar, fondator și ctitor de nenumărate reviste și cenacluri, l-am numit, pe bună dreptate, într-o cronică mai veche ***''Străjer al Literaturii Române''.***

Se cuvine să amintesc aici că distinsul domn Al Florin Țene este și părintele Zilei Limbii Române fiind singurul în viață din cei trei scriitori care au semnat petiția înaintată de Liga Scriitorilor Români, Parlamentului României, prin care se propunea ca ziua de 31 august să devină Ziua Limbii Române, fiind apoi votată și aprobată.

*''Singurul sens vieții este acela de a servi umanitatea''. (*Lev Tolstoi)

Găsesc o mare concordanță între zicerea lui Tolstoi și țelul vieții scriitorului Al Florin Țene, care s-a născut cu simțul dreptății, al adevărului și al datoriei față de neam și generațiile viitoare, motiv pentru care domnia sa nu acceptă nedreptățile, militând pentru șansa democratică de afirmare a talentului, demascarea nedreptăților și ororilor produse în perioada comunistă dar și pentru transmiterea valorilor, a tradițiilor, a dragostei de țară, popor și limbă.

În cartea **COPILUL BOBDEGRÂU** vom descoperi povestitorul AL FLORIN ŢENE care te cucerește prin limpezimea și profunzimea limbajului, creând scene clare, personaje bine conturate, ajutând cititorul să vizualizeze fiecare povestire ca pe un film istoric sau contemporan. Folosind personaje diverse, autorul ne atrage în poveste prin acest magnet invizibil al talentului literar fără echivoc, cu care a fost înzestrat.

Euripides spunea: ''*Să iubim nebunește tot ce strălucește pe acest pământ, fiindcă altă viața nu ne este cunoscută''*(Euripides) iar Al Florin Țene știe acest lucru, iubind deopotrivă inteligența umană, filozofia, literatura, istoria, natura și oamenii.

Unele din tematicile povestirilor cuprinse în acest volum, surprind imagini din viața satului românesc pe care autorul îl iubește atât de mult, fie că este vorba de Ardeal, Oltenia, Transilvania, sau alte zone ale țării, autorul redând limbajul neaoș al locului și caracteristicile zonei cu o senzațională acuratețe.

În povestirile din această carte, fie că sunt ficțiuni, rod al creativității extraordinare a scriitorului sau scrieri care întruchipează realități istorice folosind uneori nume reale alteori nume fictive, observăm o aplecare atentă asupra condiției scriitorului, uneori chiar asupra destinului, a credinței și a simțului datoriei confirmând convingerile lui Eminescu care spunea:*''Greşelile*

politicianului sunt crime, căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se împiedică dezvoltarea unei țări întregi și se împiedică, pentru zeci de ani înainte, viitorul ei.'' (Mihai Eminescu)

Experiența vastă de viață a autorului își spune cuvântul, în povestirile scriitorului Al Florin Țene întâlnind povești cu tâlc care te pun pe gânduri sau amintiri prețioase ale scriitorului ce doresc să sublinieze valorile morale de odinioară, cinstea, omenia și respectul pe care le reamintește ori de câte ori are ocazia.

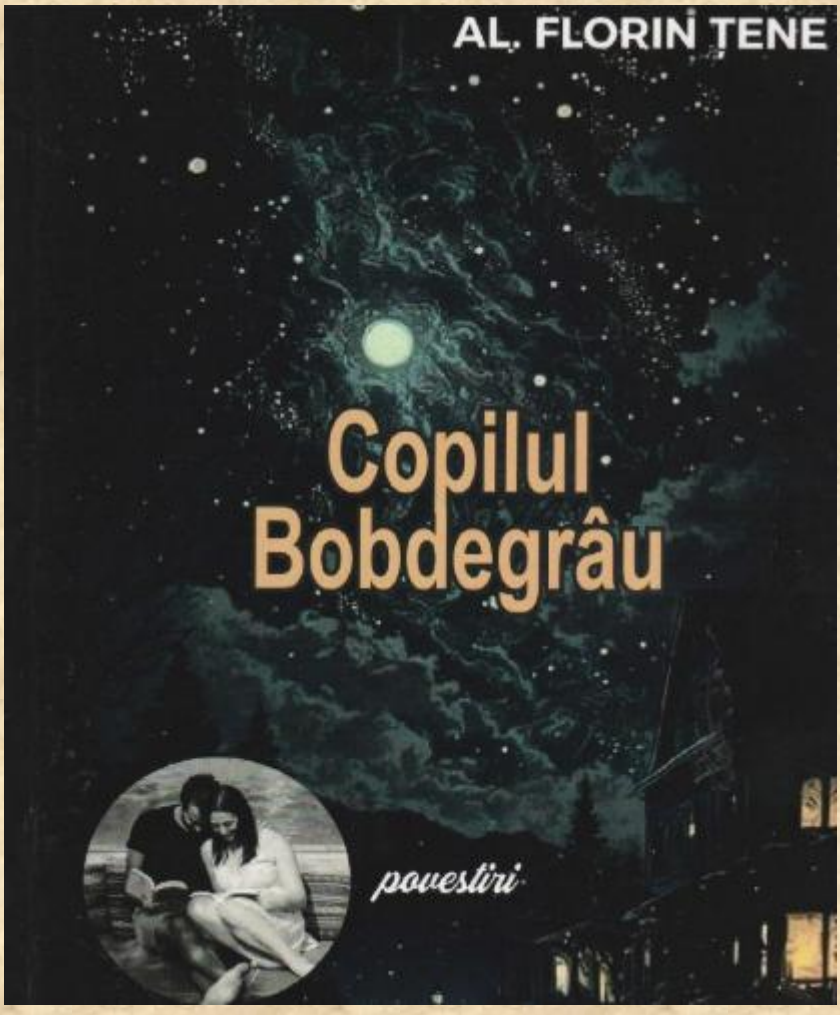
Romantismul își găsește și el loc în povestirile scriitorului Al Florin Țene, înfățișând povestea de dragoste dintre Tania și Alexandru, care în fapt este superba poveste de dragoste a autorului pecetluită cu un sărut sub bolta înstelată.

Înzestrat cu o demnitate și o verticalitate de patriot adevărat, scriitorul Al Florin Țene, îndeplinește prin scrierile sale din cartea **COPILUL BOBDEGRÂU** o datorie de onoare față de colegii săi scriitori, redactori sau editori, plecați la ceruri, împărtășind cititorilor secvențe dramatice ale realității scriitorilor din perioada comunistă și detalii biografice ale acestora.

Scriitorul a ales titlul cărții sale **COPILUL BOBDEGRÂU** după povestirea cu același nume, care nu întâmplător este poziționată la finalul volumului precum un cadou de preț pe care îl face cititorilor.

Prin această povestire, scriitorul ne prezintă o emoționantă lecție de viață, de bunătate, de înțelepciune și de împăcare. Căci în final dacă ne rezumăm la esența vieții în sine, orice viață se va sfârși la un moment dat, dar diferența este dată de modul cum îți trăiești viața și ce anume vei lăsa în urma ta.

Einstein spunea că: *'Există două tipuri de oameni: cu unii îți pierzi timpul, iar cu ceilalți pierzi noțiunea timpului''.* (Albert Einstein) iar voi cititorii, care veți citi această frumoasă carte veți înțelege că scriitorul Al Florin Țene face parte din a doua categorie iar povestirile sale vă vor purta cu siguranță în adâncimea lecturii, pierzând noțiunea timpului.

Johnny Ciatloş Deak -, Montreal, Canada

Angela Burtea

PAUZA MARE

Se sunase de câteva minute, era pauza mare, timp suficient pentru joacă. Dar unde? Sala de clasă era prea mică și cum să alergi prin clasă, când prin fereastra deschisă abia pătrundea aerul cald de iunie, iar noi eram vreo 25 de copii!

Ne uitam lung la Doamna, o imploram din priviri, dar răspunsul rămânea același: *Nu!* Scurt și cuprinzător! Doar Ștefan, colegul al cărui comportament era de invidiat, reușea s-o mai înduplece pe doamna uneori. Din păcate, în ziua aceea Ștefan nu venise la școală.

- Doamna noastră cred că are o obsesie, zilnic aceleași cuvinte: *Nu alergați, veți faceți praf! Atenție să nu vă loviți*! șopti colegul meu de bancă.

Și-n același ritm... și noi: *Afară putem ieși*? Care era răspunsul? Evident, NU! Doamna n-o fi fost copil? Vrem și puțină miș...ca...re...

Și nu știu cum se face, că, exact când schimbul de replici era în toi, apare directorul. Toți am rămas pe loc, nimeni n-a mai scos un sunet. Ne-a privit zâmbind, după cum îi era obiceiul, apoi ne-a întrebat:

-Ce faceți, măi iezilor, nu ieșiți în curte?

Atât ne-a fost! Pașii noștri s-au îndreptat spre ușă, fără să mai așteptăm încuviințarea doamnei, și-ntr-un iureș de nestăvilit am zbughit-o voinicește spre împărăția curții. Domnul ne-a făcut loc zâmbindu-ne complicitar, iar în urma noastră se auzea răsunetul vocii lui:

-Atenție la flori, să nu le rupeți!

Știam că le iubește, iar noi încercam să respectăm regula. De trandafiri, chiar dumnealui se ocupa, era o pasiune veche, iar unde-i pasiune, sporul crește, iar frumusețea stăpânește...

Curtea era împărțită în două: cea mai mare parte era asfaltată, iar cealaltă era plină cu ierburi mărunte și straturi cu flori. Trandafiri și panseluțe erau peste tot. Văzându-ne în curte, partea cu asfalt a rămas aproape goală, iar noi ne-am îngrămădit spre partea verde. Adevărat, parcă eram niște miei scăpați din țarc! Știa directorul ce știa!

Peste câteva minute a apărut și doamna învățătoare. Temătoare femeie! *Aveți grijă să nu vă loviți, vezi să nu-ți rupi vreo mână! Luca, aleargă mai încet, știi că ai avut probleme în ultimul timp!* Le știam pe de rost! De multe ori nici n-o mai auzeam! Noi ne vedeam de-ale noastre, căci pauza nu trebuia irosită, iar dumneaei continua cu avertizările!

Rebecca și Andra, botanistele clasei, se aplecau din când în când asupra florilor. Se așezau în genunchi, mângâiau cu privirea, apoi se uitau una la alta, ridicând din umeri. Iris a adunat flori de păpădie și i le-a adus doamnei. S-a întors spre noi, sărind într-un picior de bucurie:

- Nu așa că erau frumoase? Ce galben minunat!

- Desigur, spuse Alex, doamna adoră galbenul!

Ana și Mira alergau după fluturi! Amalia, cu delicatețea-i caracteristică, i-a întins doamnei o plantă cu frunze păroase și flori albe, grupate în buchețele, întrebând-o cum se numește.

-Coada-șoricelului! a răspuns doamna.

Dar n-a apucat să mai adauge ceva, căci Amalia a aruncat floarea cât colo și-a rupt-o la fugă, țipând. Doamna privea contrariată:

-Amalia, ce s-a întâmplat*?* Amalia!

După câteva minute, aveam să aflăm cu toții misterul. Pentru Amalia, șoarecii erau cele mai dizgrațioase vietăți. Cu lacrimile pe obraji, continua să spună:

- Am ținut în mână o coadă de șoarece? Nu, nu, nu pot să cred!

Degeaba încerca doamna s-o lămurească, explicându-i că este o plantă miraculoasă, cu efecte terapeutice, doar că, popular, așa i se spune: coada șoricelului.

- Da, da, tocmai asta e, bunica bea zilnic acest ceai și-l mai obligă și pe bunicul să bea! N-am știut că-i zice așa, iar pe dulapul din bucătărie sunt numai *cozi de... șoarece!*

Se făcuse roată în jurul Amaliei. Mulți dintre copii râdeau, alții priveau indiferenți.

Când totul părea lămurit, am ajuns și eu. Fără să întreb ceva, Romina, băiețoasa clasei, m-a împins voinicește, *de era să mă adun de pe jos*, spunându-mi:

-Nu-ți pierde timpul, hai să dăm câteva pase cu mingea lui Bogdan, acum se sună de intrare! Nimic important aici! Sensibilă, ce vrei! Face alergie la coada șoricelului!

Răzvan se așează pe gazon. Stătea întins de ziceai că este răstignit. Era chiar frumos, iar chipul său avea o lumină specială. Cred că de la razele mângâietoare ale soarelui.

-Ce faci, Răzvane, dormi? îi șopti la ureche Andrei.

- Dorm! Cum să dorm? Vorbesc cu pământul, îmi spune o poveste.

- Ha-ha-ha! Așa, așa, vorbește, doar vrei să te faci inginer agronom peste câțiva ani.

Parcă niciodată n-am văzut o bucurie atât de mare pe chipul colegilor mei. Puterea naturii era o binecuvântare pentru toți.

Pauza se terminase de câteva minute, dar primisem învoire să mai stăm puțin. Câțiva colegi se lungiseră lângă Răzvan pe iarbă și priveau albastrul cerului, alții jucau leapșa, câteva fete se plimbau la braț de parcă erau pe marile bulevarde, discutând aprins nu știu ce subiect. Doar Carmina și Bebe șușoteau enigmatic, stând într-un colț mai îndepărtat. Cu siguranță discutau despre concursul de șah, care urma să se desfășoare peste câteva zile.

-Ce faceți, măi iezilor, ați uitat să vă înapoiați în clasă?

Reapăruse directorul. Nu părea să fie supărat pe noi! Învățătoarea ne-a venit în ajutor, răspunzând în locul nostru:

-Joc și mișcare, domnule director! Intrăm numaidecât în clasă, nimic nu se pierde.

Directorul zâmbi! Știa și dumnealui că doamna ne iubește, dar multele griji pe care le avea o determinau să exagereze uneori. De, să nu pățim ceva, responsabilitatea pe umerii dumneaei cădea! Răspundea pentru fiecare cu vârf și îndesat!

Îmbujorați și transpirați, savuram clipele minunate ale pauzei mari într-o zi de iunie, la sfârșit de clasa a IV-a, neștiind că odată, peste ani, le vom retrăi lăcrimând a plăcere.

Cât despre Amalia, cine recomandă azi pacienților ceai de ”coada-șoricelului”, dacă nu ea, care a ales să devină farmacistă?

Răzvan e ditamai fermierul și-n fiecare zi, din zori și până-n seară, vorbește cu pământul. Romina e polițistă, doamna învățătoare dăscălește alți copii, iubindu-i la fel de mult, iar domnul director, pensionar fiind, are o grădiniță plină cu flori pe care o îngrijește cu aceeași pasiune...

Iar eu? Eu adun amintirile ca pe niște mărgăritare și le așez pe foaia imaculată de hârtie, spre bucuria multora dintre noi!

Angela Burtea – Brăila, România

Condeierul diasporei

REVISTA Asociației Scriitorilor Români din Austria

Redactori:
prof. **Florica Ranta Cândea**
prof. univ. dr. **Anton ILICA**
conf. univ. dr. **Cătălin Negoiță**
col(r) dr. ing. **Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor: ing. **Constantin Gumann**

Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu
Senior editor: Gheorghe Stroia

Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)

Contact:
Blog: **http://scriitoriromaniaustria.ro/**
Email: **contact.asra2018@gmail.com**
Facebook: **asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/**
Telefon: **004369910895388**